

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛ(Ε)ΙΟ

του 1^{ου}
Λυκείου Καβάλας

ΜΑΘΗΤΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ
9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025

Άρθρο

Τα όμορφα κτήρια
όμορφα...
καταρρέουν

ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

Συνέντευξη

Ζωή

Γαβριηλίδου

η καθηγήτρια
γλωσσολογίας
τοποθετείται
για την Τεχνητή
Νοημοσύνη

ΣΕΛΙΔΑ 16

Άρθρο

Κινηματο-
γράφος

Καθρέφτης της
Ζωής ή Μέσο
Καθοδήγησης;

ΣΕΛΙΔΑ 3

Άρθρο

Δυο Μουσεία
...μια ιστορία

Η ιστορία του
Μουσείου Καπνού
& του Μουσείου
Προσφυγικού
Ελληνισμού

ΣΕΛΙΔΕΣ 6-7

Άρθρο

Ζητείται
Ελπίς!

Η Βία σήμερα
σε όλες τις
μορφές της

ΣΕΛΙΔΕΣ 15

Η πολυπολιτισμική Καβάλα

Μια αναδρομή
στην πλούσια
ιστορία της πόλης

ΣΕΛΙΔΑ 18

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΑΛΙΑΣ
ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΑΒΑΛΑ

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ
ΦΩΝΑΖΟΥΝ
ΔΩΣΤΕ ΜΑΣ
ΖΩΗ

editorial

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ 1^{ου} ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ

Βιώνοντας ήδη στην εποχή της μεταμετανεστερικότητας (11η Σεπτ. 2001, Κρίση Χρέους 2008, Brics 2009 και «πολυπολικός» κόσμος) ή του μετανθρωπισμού (βιοτεχνολογία, πανδημία COVID) ουδεμία βεβαιότητα μπορεί να εγγυηθεί για το «τι μας ξημερώνει» στο μέλλον. Δεν μεταβάλλεται μόνον το αντικείμενο, ο φυσικός δηλ. κόσμος και η κοινωνία, αλλά και το υποκείμενο, ο άνθρωπος. Η ζωή, λοιπόν, για τους νέους μας μπαίνει σε πολλά ερωτηματικά, πολλώ μάλλον σε μια Ελλάδα που, ούτως ή άλλως και αναντίστοιχα προς το αρχαίο και μεσαιωνικό της παρελθόν, παραμένει παρίας στις διεθνείς εξελίξεις, έρμαιο ομολογουμένως της εσωτερικής διαφθοράς της με αποκορύφωμα το δυστύχημα ή μάλλον έγκλημα των Τεμπών. Ωστόσο, παραφράζοντας γνωστό τραγούδι αισιοδοξούμε ότι «τα παιδιά στην κερκίδα θα είναι η μόνη ελπίδα, της Ανάστασης φως».

Μέσα λοιπόν σ' αυτές τις τεκτονικές για την ανθρωπότητα αλλαγές το ελληνικό Δημόσιο Σχολείο και Πανεπιστήμιο εξακολουθεί, στο δικό του μικρόκοσμο, να παράγει παιδεία και πολιτισμό, με αγωνία είτε για τον εαυτό του ως δομή που αμφισβητείται (μέσα π.χ. από τριτοκοσμικά Ιδιωτικά πανεπιστήμια που πρόκειται να ιδρυθούν ή τα πρόσφατα «Ωνάσεια Σχολεία») είτε κυρίως για το ίδιο το μέλλον των Μαθητριών και Μαθητών του. Ο σκοπός, άλλωστε, του Δημοσίου Σχολείου δεν είναι μόνον η εκπαίδευση αλλά και η κοινωνικοποίηση, αυτό που λέμε διαμόρφωση του «δημοκρατικού πολίτη» με ελεύθερη κριτική σκέψη και ήθος. Δεν είναι εξάλλου η οικονομία πάνω από την πολιτική, αλλά το αντίστροφο.

Δίνοντας λοιπόν το στίγμα αυτό ως προς τις Μαθήτριες και τους Μαθητές μας, εκφράζουμε το θαυμασμό μας για πολλοστή φορά, ιδίως τώρα που βλέπουμε να λειτουργούν ως συγγραφείς έντυπης εφημερίδας με πανελλήνια απήχηση. Στη συγγραφική τους ταυτότητα εκφράζονται αυτά που και εμείς πασχίζουμε να εμφορήσουμε: το αποτύπωμα μιας ελληνόφωνης πολιτισμικής (εθνικής και θρησκευτικής) κληρονομιάς, που αυτή τελικά θα εγγυηθεί το μέλλον τους, μην πούμε και το μέλλον όλης της ανθρωπότητας. Η θεματολογία που δημοσιεύουν στην παρούσα έκδοση είναι πλούσια και ποικίλη, ξεκινώντας από το τοπικό και φτάνοντας στο οικουμενικό, περιγράφοντας τη σχολική κοινότητα, την πόλη έως και την παγκόσμια κοινότητα, εκφράζοντας εν τέλει καίριους προβληματισμούς για φλέγοντα ζητήματα όλης της ανθρωπότητας.

Από το βήμα αυτό, εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες προς ένα άλλο βήμα, το «Βήμα της Κυριακής», βλέποντάς το να μεταβάλλεται σε «Βήμα των Μαθητών». Είναι συγκινητικό να βλέπουμε τη δημοκρατική ιστορική εφημερίδα που συνόδευε τις Κυριακές των πατεράδων και μαμάδων, των παππούδων και γιαγιάδων μας να δίνει τώρα τη σκυτάλη παιδείας και πολιτισμού στους Μαθητές και τις Μαθήτριες μας, στα παιδιά μας.

Η συντακτική ομάδα του «Βήματος της Καβάλας» μπροστά στο 1ο Γενικό Λύκειο της πόλης

Ο κόσμος των ΜΜΕ ασκούσε πάντα μια γοητεία και έθελγε τους πολίτες. Αν και οι παραδοσιακοί τρόποι ενημέρωσης υποχωρούσαν και αντικαθίσταντο από νέες μορφές, καθώς οι κοινωνίες διέσχιζαν τα χρόνια της νεωτερικότητας και όδευαν προς την μετανεστερικότητα η επίδραση παρέμενε και παραμένει έντονη και αφοπλιστική. Γοητευμένοι και εμείς από τη δύναμη του Τύπου δημιουργήσαμε την εφημερίδα που κρατάτε στα χέρια σας. **ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛ(Ε)ΙΟ του 1ου Γενικού Λυκείου Καβάλας** είναι η ματιά μας, η σκέψη μας και ο λόγος μας. Είναι ένα εγχείρημα γεμάτο όνειρα, σκέψεις και προβληματισμούς Μέσα από αυτές τις σελίδες, φιλοδοξούμε να δώσουμε λόγο στη μαθητική κοινότητα, να αναδείξουμε θέματα που μας απασχολούν και να δημιουργήσουμε έναν χώρο ελεύθερης έκφρασης και δημιουργικότητας. Ο κόσμος αλλάζει με ραγδαίους ρυθμούς, και εμείς, ως νέοι, έχουμε την ευθύνη να κατανοούμε, να κρίνουμε και να οραματιζόμαστε ένα καλύτερο μέλλον. Στις σελίδες αυτής της εφημερίδας θα βρείτε άρθρα για την πόλη μας, την ιστορία της και τον πολιτισμό της, θέματα που αφορούν το σχολείο, τις ανησυχίες και τα όνειρά μας, καθώς και ζητήματα τεχνολογίας, περιβάλλοντος και κοινωνικής δικαιοσύνης. Αυτή η εφημερίδα δεν είναι απλώς ένα έντυπο. Είναι η φωνή των μαθητών του σήμερα και των πολιτών του αύριο. Σας προσκαλούμε να γίνετε μέρος αυτού του εγχειρήματος, να αφουγκραστείτε τις ανησυχίες μας και να ενωθούμε με το κοινό πάθος της υγιούς ενημέρωσης. Σίγουρα τότε η όσμωση θα αποφέρει καρπούς.

Καλή ανάγνωση και καλή αρχή στο ταξίδι μας!

Θεοδώρα Γκάγκου

Συντακτική Ομάδα

Αντώνης Φουντούκος, Γιάννης Σχοινάς, Άρης Παυλίδης, Τάσος Καλαφάτης, Μαρία Αδαμαντίου, Μαρία Καμπουρίδου, Αριστέα Καραβελίδου, Γεωργία Κουτσομπέλη, Μαρία Αραδούλη, Ζωή Νασιέλη, Σταυρούλα Τσομπάνογλου, Άρης Παυλίδης, Θεοδώρα Εριφυλίδη, Δήμητρα Θεοχαρίδου, Μαρία Βοζιάνη, Κωνσταντίνος Πιπερίδης, Άννα Ματσούκα, Δήμητρα Φραγγούλη, Χρυσοβαλάντου Ισπικούδη, Χίλτε- Βασιλική Κωνσταντινίδου, Ανδρεάνα Τάτση, Ιωάννης Βουλαλάς, Χαράλαμπος Αποστολίνης, Κωνσταντίνος Χονδροκώστας, Ηλίας Παρχαρίδης, Παντελής Φραγγόπουλος, Σταυρούλα Τσομπάνογλου, Σοφία Μούτλια, Μαρία Βοζιάνη, Μαρία Τσενικλή, Μιχαέλα Τσούπρα, Χριστίνα Κέλλη, Ευθαλία Σαγουστή, Γρηγόρης Μιχαηλίδης, Άννα- Μαρία Τσακαλιάδη, Ιωάννα Καραθανάση, Χρήστος Κατσικάρης, Άννα Μαρία Ζοίτζε

Συντόνισαν οι εκπαιδευτικοί

Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Θεοδώρα Γκάγκου, Ευαγγελία Αγγελίδου, Ευαγγελία Παλλάδα

Δημοσιογραφική επιμέλεια

Θεοδώρα Γκάγκου

Ο Κινηματογράφος

Καθρέφτης της Ζωής ή Μέσο Καθοδήγησης;

ΑΡΘΡΟ

ΤΩΝ Ανδρέα Τάση

Χίλτε - Βασιλική Κωνσταντινίδου

Ο κινηματογράφος είναι απλώς μια μορφή ψυχαγωγίας ή αποτελεί ένα πανίσχυρο εργαλείο που διαμορφώνει αντιλήψεις, συναισθήματα και ολόκληρους πολιτισμούς; Σε μια εποχή όπου οι εικόνες έχουν μεγαλύτερη δύναμη από τις λέξεις, μήπως ο κινηματογράφος δεν αντανάκλα απλώς την πραγματικότητα, αλλά τη δημιουργεί; Ο κινηματογράφος είναι κάτι περισσότερο από μια απλή τέχνη· είναι ένας καθρέφτης της κοινωνίας, ένα μέσο έκφρασης και ένας διάυλος επικοινωνίας. Από τις πρώτες βωβές ταινίες μέχρι τα σύγχρονα blockbusters, έχει τη δύναμη να συγκινεί, να εκπαιδεύει και να εμπνέει το κοινό. Οι κινηματογραφικές ιστορίες συχνά καθρεφτίζουν τις ελπίδες, τους φόβους και τις επιθυμίες των ανθρώπων, προσφέροντας μια διέξοδο από την καθημερινότητα ή ένα μέσο ταύτισης με χαρακτηριστικές και καταστάσεις.

Παράλληλα, δεν είναι απλώς ένας τρόπος διασκέδασης, αλλά και μια μορφή καλλιτεχνικής και πολιτιστικής έκφρασης. Οι ταινίες μπορούν να διεγείρουν το συναίσθημα και τη φαντασία, να ενισχύσουν την ενσυναίσθηση και να προβληματίσουν τους θεατές σχετικά με ηθικά, κοινωνικά και φιλοσοφικά ζητήματα. Οι δημιουργοί κινηματογράφου συχνά χρησιμοποιούν την τέχνη τους για να σχολιάσουν τον κόσμο γύρω τους, είτε μέσω της ρεαλιστικής απεικόνισης της ζωής είτε μέσω του φανταστικού και του αφηρημένου.

«είναι ένας καθρέφτης της κοινωνίας, ένα μέσο έκφρασης και ένας διάυλος επικοινωνίας»

Επιπλέον, η τέχνη του κινηματογράφου μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης κοινωνικών αλλαγών. Ταινίες που αναδεικνύουν κοινωνικά ζητήματα, όπως η ανισότητα, ο ρατσισμός ή η περιβαλλοντική κρίση, ευαισθητοποιούν το κοινό και το προτρέπουν σε δράση. Η δύναμη της εικόνας και της αφήγησης είναι τέτοια που μπορεί να ανατρέψει στερεότυπα και να ανοίξει διάλογο για καίρια ζητήματα. Ένας άλλος σημαντικός ρόλος του κινηματογράφου είναι η παροχή παιδείας. Ντοκιμαντέρ, βιογραφίες και ιστορικές ταινίες μπορούν να ενημερώσουν το κοινό για κρίσιμα γεγονότα, προσωπικότητες και καταστάσεις που διαμόρφωσαν την ιστορία. Η οπτικοακουστική φύση του κινηματογράφου τον καθιστά εξαιρετικά αποτελεσματικό εργαλείο για τη μετάδοση γνώσεων και ιδεών.

Ο κινηματογράφος δεν επηρεάζει μόνο τα άτομα, αλλά και τα ίδια τα έθνη. Ως εργαλείο πολιτιστικής ταυτότητας, μπορεί να αναδείξει την ιστορία, τις παραδόσεις και τις αξίες ενός λαού. Πολλές χώρες τον χρησιμοποιούν ως μέσο ήπιας ισχύος (soft power), προβάλλοντας τον πολιτισμό τους και ενισχύοντας τη διεθνή τους επήρση. Για παράδειγμα, η αμερικανική κινηματογραφική βιομηχα-

νία έχει συμβάλει καθοριστικά στην παγκόσμια κυριαρχία της αμερικανικής κουλτούρας.

Η κινηματογραφική βιομηχανία κάθε χώρας αντικατοπτρίζει την πολιτιστική της ποικιλομορφία, προβάλλοντας τις ιδέες και τις ανησυχίες της κοινωνίας της. Τα εθνικά κινηματογραφικά ρεύματα έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προβολή πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων και στην ανάπτυξη της τέχνης του κινηματογράφου. Από το ιταλικό νεορεαλισμό μέχρι το γαλλικό νέο κύμα και τον ιαπωνικό κινηματογράφο, κάθε έθνος έχει αφήσει το αποτύπωμά του στη μεγάλη οθόνη.

Παράλληλα, οι εθνικές κινηματογραφικές ταινίες έχουν συχνά παίξει ρόλο στην πολιτική και την κοινωνική διαμόρφωση των χωρών τους. Ταινίες που αμφισβητούν καθεστώτα, που προβάλλουν ιστορικές αλήθειες ή που ενισχύουν εθνικές αφηγήσεις γίνονται εργαλεία διαμόρφωσης της συλλογικής μνήμης. Σε περιόδους κοινωνικών εντάσεων ή πολιτικών αλλαγών, ο κινηματογράφος μπορεί να λειτουργήσει είτε ως μηχανισμός προπαγάνδας είτε ως όχημα διαμαρτυρίας και ελευθερίας της έκφρασης.

Μια από τις σημαντικότερες εκφάνσεις της κινηματογραφικής βιομηχανίας είναι τα Βραβεία Όσκαρ, τα οποία απονέμονται από την Ακαδημία Κινηματογρα-

φικών Τεχνών και Επιστημών. Τα Όσκαρ αποτελούν τον ύψιστο θεσμό αναγνώρισης στον χώρο του κινηματογράφου, προβάλλοντας τις καλύτερες ταινίες, σκηνοθέτες, ηθοποιούς και συντελεστές κάθε χρονιάς.

«οι εθνικές κινηματογραφικές ταινίες έχουν συχνά παίξει ρόλο στην πολιτική και την κοινωνική διαμόρφωση των χωρών τους»

Η σημασία τους δεν περιορίζεται μόνο στη βράβευση, αλλά επεκτείνεται και στη διαμόρφωση των τάσεων της κινηματογραφικής βιομηχανίας. Οι ταινίες που κερδίζουν ή προτείνονται στα Όσκαρ αποκτούν διεθνή αναγνώριση, επηρεάζουν το κοινό και δημιουργούν νέες κινηματογραφικές προσεγγίσεις. Συχνά, η Ακαδημία χρησιμοποιεί τα βραβεία ως εργαλείο ανάδειξης κοινωνικών ζητημάτων, τιμώντας ταινίες που θίγουν σημαντικά θέματα, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα των φύλων και η περιβαλλοντική συνείδηση.

Ωστόσο, τα Όσκαρ δεν είναι απαλλαγμένα από αμφισβητήσεις. Πολλές φορές διατυπώθηκαν έντονες διαμαρτυρίες και κατηγορίες για έλλειψη ποικιλομορφίας, πολιτικές επιρροές και προώθηση συγκεκριμένων κινηματογραφικών προτύπων. Παρά τις επικρίσεις, παραμένουν ο πιο εμβληματικός θεσμός του παγκόσμιου κινηματογράφου, ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ τέχνης, βιομηχανίας και κοινού.

Σταχυολογώντας ο κινηματογράφος δεν είναι απλώς μια μορφή διασκέδασης, αλλά ένα μέσο με βαθιά επίδραση στη ζωή των ανθρώπων και των εθνών. Τα Όσκαρ, ως ορόσημο της κινηματογραφικής τέχνης, συμβάλλουν στην εξέλιξη του χώρου και στη διαμόρφωση των μελλοντικών κατευθύνσεων του κινηματογράφου. Παρόλο που η μεγάλη οθόνη συνεχίζει να αντικατοπτρίζει τον κόσμο μας, ίσως περισσότερο από ποτέ, διαμορφώνει επίσης το πώς τον αντιλαμβανόμαστε.

Το ερώτημα που παραμένει, λοιπόν, είναι: καθρεφτίζει ο κινηματογράφος την πραγματικότητα ή την πλάθει σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις αυτών που τον δημιουργούν; Και, τελικά, ποια είναι η ευθύνη των δημιουργών και των θεατών στη διαμόρφωση του μηνύματος που εκπέμπει η μεγάλη οθόνη;

«Η μεγάλη οθόνη συνεχίζει να αντικατοπτρίζει τον κόσμο μας, ίσως περισσότερο από ποτέ, διαμορφώνει επίσης το πώς τον αντιλαμβανόμαστε»

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Θέατρο & Τέχνη στο Σχολείο: Ένα Μάθημα Ζωής

ΑΡΘΡΟ

ΤΩΝ
Άρη Παυλίδη
Θεοδώρας Εριφυλίδη
Δήμητρας Θεοχαρίδου
Μαρίας Βοζιάνη

Παυλίδης Αριστείδης μαθητής Γ' Λυκείου

Την περασμένη χρονιά είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω, ως πρωταγωνιστής, στο θεατρικό έργο «Βελλεροφόντης» που πραγματοποιήθηκε στο αρχαίο θέατρο Φιλίππων. Η διαδικασία δημιουργίας του έργου ήταν πολύ ευχάριστη, αστεία και πάνω από όλα διασκεδαστική. Όλα τα παιδιά συνεργαστήκαμε χωρίς προβλήματα, αντιθέτως ήρθαμε πολύ κοντά και δεθήκαμε σαν οικογένεια. Ακόμα πιο συναρπαστική ήταν η εμπειρία μας στο Βελιγράδι το οποίο επισκεφτήκαμε ως «δώρο» για τον κόπο μας στο έργο. Εκεί σε συνεργασία με τα παιδιά του σχολείου της περιοχής πραγματοποιήσαμε ένα ακόμα θεατρικό μικρού μήκους. Το τελικό αποτέλεσμα της παράστασης ήταν πολύ ωραίο, αφού όλοι οι θεατές μας συγχαίρανε για όσα είχαμε καταφέρει. Γενικότερα το θέατρο είναι ένας δημιουργικός τρόπος για ένα παιδί να ξεδιπλώσει την φαντασία του, να έρθει κοντά με άλλους ανθρώπους ή ακόμα και να ξεπεράσει οποιαδήποτε μορφή άγχους. Προσωπικά προτείνω σε οποιοδήποτε σκέφτεται να συμμετέχει σε μια τέτοια ομάδα να μην χάσει την ευκαιρία και εγγυώμαι ότι η εμπειρία θα είναι πραγματικά αξέχαστη.

Δήμητρα Θεοχαρίδου μαθήτρια Γ' Λυκείου

Εδώ και τρία χρόνια συμμετέχω στις θεατρικές παραστάσεις του σχολείου μου. Η θεατρική ομάδα του σχολείου μου ήταν ο τρόπος έκφρασης των συναισθημάτων μου, η απομάκρυνση από το άγχος της καθημερινότητας. Προσωπικά απόλαυσα την κάθε στιγμή γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να ενσάρκωσω διάφορους ρόλους - κωμικούς και τραγικούς - και να πρωταγωνιστήσω σε κάποιους από αυτούς. Ιδιαίτερα, αυτές τις δύο ώρες της Κυριακής βρισκόμουν στο κέντρο της κοινωνικοποίησης, με παιδιά από όλες τις τάξεις. Μιλούσαμε, γελάγαμε, μαλώναμε... Αλλά τουλάχιστον γνωριστήκαμε μεταξύ μας και διασκεδάσαμε την όλη διαδικασία. Επίσης ταξιδέψαμε δύο χρονιές στην Σερβία. Αν και τα ονόματα των μνημείων είναι πολύ περίπλοκα για να τα θυμηθώ, μου έμειναν οι αναμνήσεις. Στο τέλος, έκανα γνωριμίες, ταξίδεψα στο εξωτερικό, περπάτησα στο κέντρο της σκηνής και αποθεώθηκα από το καλύτερο κοινό. Σίγουρα, δεν θα μου ήταν τόσο εύκολο να εκφράζομαι τώρα άμα το σχολείο δεν είχε οργανώσει την θεατρική. Οι σχολικές δραστηριότητες γενικά δίνουν ευκαιρίες για κοινωνικοποίηση και αυτή η ομάδα δεν ήταν μόνο μερικοί ρόλοι και τραγούδια. Ήταν πολλά περισσότερα. Ήταν σπουδαίο από τους καθηγητές που ξόδεψαν χρόνο και κόπο για να οργανώσουν αυτήν την ομάδα για εμάς.

Χριστίνα Πασχαλίδου μαθήτρια Γ' Λυκείου

Η συμμετοχή μου στη θεατρική ομάδα του σχολείου ήταν μια πολύ όμορφη εμπειρία που

σίγουρα θα μου μείνει αξέχαστη. Πέρα από τις θεατρικές παραστάσεις που ανεβάσαμε και τις γνώσεις που λάβαμε σχετικά με το θέατρο, η εμπειρία αυτή μας προσέφερε και πολλές άλλες γνώσεις και βιώματα.

Η συμβολή του θεάτρου είναι σημαντική στο σχολικό περιβάλλον παρόλο που δυστυχώς δεν συμπεριλαμβάνεται στις διδακτικές. Ευτυχώς είχαμε πρόθυμους καθηγητές που ενδιαφέρονται για το θέατρο και οικιοθελώς θυσιάσαν τον ελεύθερό τους χρόνο κάθε Κυριακή για να βρισκόμαστε. Μέσω της ομάδας καταφέραμε να κοινωνικοποιηθούμε και να αποβάλλουμε τις ανασφάλειες μας καθώς το θέατρο είναι μια απασχόληση που απαιτεί θάρρος και αυτοπεποίθηση πάνω στη σκηνή. Ωστόσο υπάρχουν και θέσεις που δεν παρουσιάζονται στην σκηνή αλλά είναι εξίσου σημαντικές για την εκτέλεση της παράστασης και έτσι έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν μαθητές που ντρέπονται να εμφανιστούν μπροστά στο κοινό. Επιπλέον η θεατρική ομάδα συμβάλλει στην συμφιλίωση των μαθητών και στη διαμόρφωση δυναμικών χαρακτήρων. Γενικότερα το θέατρο είναι μια μορφή τέχνης που εκλείπει από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η οποία επιτρέπει στους μαθητές την προσωπική έκφραση και απελευθέρωση.

Εριφυλίδη Θεοδώρα μαθήτρια Γ' Λυκείου

Το θέατρο είναι μια μαγική περιπέτεια η οποία επιτρέπει στον καθένα μας να εκφράσει τα συναισθήματά του, να αφήσει στην άκρη τον εαυτό του, τις ανασφάλειες του και τα προβλήματα του και να υποδυθεί έναν ρόλο με τον οποίο πρέπει να ταυτιστεί πλήρως να

γίνει δηλαδή ένα με αυτόν. Το γεγονός αυτό είναι που μας ενέπνευσε να συμμετέχουμε στην θεατρική ομάδα του σχολείου μας, να ζήσουμε την εμπειρία της παράστασης, να νιώσουμε την ομαδικότητα και οικειότητα που εκλείπει στις μέρες μας και να αποκτήσουμε τις ομορφότερες αναμνήσεις της λυκεικής μας ζωής. Χάρη στην αγάπη τους για τα παιδιά και του ουσιαστικού ενδιαφέροντος τους για εμάς, ορισμένοι καθηγητές, ανεξάρτητα από το σχολικό πρόγραμμα, ανέλαβαν τον ρόλο των καθηγητών-σκηνοθετών, οργανώνοντας την θεατρική ομάδα, γράφοντας το σενάριο, μοιράζοντας τους ρόλους και αναλαμβάνοντας την σκηνική μας παρουσία αλλά και το ευρύτερο σκηνικό. Κάθε Κυριακή ήταν και μια νέα ανάμνηση. Με το πέρασμα του χρόνου ενωθήκαμε, γελάσαμε, μαλώσαμε, αλλά στο τέλος δημιουργήσαμε κάτι αξιοθαύμαστο και μοναδικό. Και αυτό είναι κάτι που θα θυμόμαστε για πάντα, περισσότερο από τα αρχαία και την ιστορία... Για αυτό και ανταμειφτήκαμε! Με το τέλος των παραστάσεων ταξιδέψαμε όλοι μαζί στο Βελιγράδι, ένα γεγονός που συμπλήρωσε την όλη εμπειρία μας και μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε πως καμία προσπάθεια δεν μένει χωρίς ανταμοιβή. Θα μπορούσα να ζήσω αυτές τις στιγμές ξανά και ξανά χωρίς να το μετανιώω καθώς μέσα από αυτές έμαθα τους άγραφους κανόνες της συνεργασίας, της αφοσίωσης, της κοινής προσπάθειας και της ομαδικότητας. Για αυτό θεωρώ πως το θέατρο θα έπρεπε να είναι ένα μάθημα εντός του σχολικού προγράμματος έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να μπορέσουν να νιώσουν αυτά που νιώσαμε και εμείς σε αυτά τα δύο χρόνια θεατρικής ομάδας.

Κωνσταντίνος Πιπερίδης μαθητής Β Λυκείου

Η πρωτόγνωρη ενασχόληση μου με το θέατρο και την δραματολογία, τι αισθάνομαι τι αποκομίζω εσωτερικά και στη καθημερινότητα μου.

Η πρώτη μου επαφή με το θέατρο, όπως και για πολλούς άλλους μαθητές, υπήρξε μια εκδρομή στα χρόνια του Δημοτικού. Πρέπει να ήμουν κάπου εννέα - δέκα χρόνων. Αν μου ρωτούσατε την γνώμη μου τότε και την συγκρίνετε με την τωρινή θα βλέπατε τεράστια διαφορά. Στην πραγματικότητα, η πρώτη μου σοβαρή επαφή με το θέατρο άρχισε το 2023-24, στην Αθήνα την πόλη που σφύζει από πολιτισμό όπου βρίσκομαι εγώ κ αφελής και μέσος έφηβος να προτρέπει να πάει και να δει μια θεατρική παράσταση με την οικογένειά του. Εκεί όμως, που μπήκα στον χώρο περίμενα να βγω απογοητευμένος. Αντιθέτως, είδα το πάθος, την κουλτούρα, πραγματικά

μια εκροή πολιτισμού και τέχνης. Και κάτι έκανε το «κλικ» μέσα μου. Ένωσα, πραγματικά ένιωσα πως ήθελα να σηκωθώ εγώ και να φωνάξω, να παίξω τον ρόλο, όλα τα άλλα γύρω μου έπαψαν να υπάρχουν, εκείνη την στιγμή υπήρχα μόνο εγώ και η σκηνή. Και μέσα από τον ηθοποιό, έβλεπα εμένα.

Έτσι λοιπόν, μετά από αυτή την όμορφη ιστορία και μετά από έναν γεμάτο χρόνο φτάνουμε στο σήμερα, έτος 2024-25. Με την πρώτη ευκαιρία έκανα εγγραφή στη θεατρική ομάδα του σχολείου μου, και επιτέλους έχω την ευκαιρία να αφήσω το πάθος που κρατούσα μέσα μου να ανοίξει τα φτερά του και να ανθίσει. Νιώθω πως μέσω του θεάτρου, μπορώ να εκφράσω ολόκληρο το βάθος των συναισθημάτων μου, τον πόνο, τη χαρά, την οργή, την ένταση, το «είναι» μου όλο. Μέσω του ρόλου, διακρίνω τον εαυτό μου, «μπαίνω στα παπούτσια» του προσώπου, εκφράζω το εγώ μου, αυτό για εμένα είναι το μεγαλύτερο μεγαλείο

της τέχνης του δράματος.

Εκτός όμως από την εσωτερική και συναισθηματική μου ανάπτυξη, το θέατρο μου έχει δώσει ευκαιρίες να κοινωνικοποιηθώ, ενώ τον προηγούμενο χρόνο ήμουν ένα κλειστό και ντροπαλό άτομο, φέτος με τη βοήθεια γνωριμιών που έκανα στη θεατρική ομάδα το μεγαλύτερο κομμάτι της ημέρας μου το περνάω έξω με παρέες. Οι άνθρωποι που έχω γνωρίσει με έχουν βοηθήσει ιδιαίτερα και με τα προσωπικά μου προβλήματα και έχω δεθεί μαζί τους σε μεγάλο βαθμό.

Αυτή λοιπόν είναι η εμπειρία μου έως τώρα με το θέατρο και το δράμα. Πραγματικά πιστεύω πως η απόφαση να ασχοληθώ με τη θεατρική ομάδα του σχολείου μου έχει επηρεάσει τη φετινή χρονιά σε τεράστιο βαθμό και δεν το μετανιώω καθόλου. Δεν ξέρω αν το θέατρο είναι για όλους, αλλά ξέρω πως για εμένα παρά-είναι.

Το Ρολόι των Φιλίππων:

Ένα Θαύμα της Αρχαίας Τεχνολογίας

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ποιος Έλληνας γνωρίζει το Ρολόι των Φιλίππων; Πόσοι κάτοικοι του νομού Καβάλας ή της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης γνωρίζουν το Ρολόι των Φιλίππων;

Πρόκειται για ρητορικά ερωτήματα, γιατί η απάντηση είναι... ελάχιστοι (η αισιόδοξη οπτική...)

Το ρολόι των Φιλίππων αποτελεί ένα μοναδικό δείγμα αρχαίας τεχνολογίας και εφευρετικότητας, αποδεικνύοντας τη βαθιά γνώση των προγόνων μας στις αστρονομικές μετρήσεις και τον υπολογισμό του χρόνου. Το εξαιρετικό αυτό αντικείμενο, που ανακαλύφθηκε το 1965 κατά τις αρχαιολογικές ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων.

Ανακάλυψη και Κατασκευή

Η ανακάλυψη του ρολογιού έγινε από τον καθηγητή Στυλιανό Πελεκανίδη, ο οποίος διεξήγαγε ανασκαφές στην περιοχή του Οκταγώνου των Φιλίππων. Οι περιορισμένες γνώσεις αναφορικά με α επιστημονικά όργανα της αρχαιότητας καθώς και η απουσία της καλλιτεχνικής αξίας του αντικειμένου συνετέλεσαν στο να μην προσελκύσει αρχικά το ενδιαφέρον και να παραμείνει για πολύ καιρό στην αποθήκη του αρχαιολογικού Μουσείου των Φιλίππων. Όταν ολοκληρώθηκε ο καθαρισμός ου και άρχισε η συστηματική μελέτη το ευρήματος τότε συνειδητοποιήθηκε και η σπουδαιότητά του. Πρόκειται για ένα φορητό ηλιακό ρολόι κατασκευασμένο από μπρούτζο, το οποίο αποτελείται από τρεις αρθρωτούς δακτυλίους.

Αυτοί οι δακτύλιοι διαθέτουν επιγραφές με αναφορές σε τέσσερις μεγάλες πόλεις της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας: την Αλεξάνδρεια, τη Ρόδο, τη Ρώμη και τη Βιέννη (Ουιέννη). Αυτή η πολυλειτουργική του δομή επιτρέπει στον χρήστη να προσαρμόζει το ρολόι ανάλογα με τη γεωγραφική του θέση, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη ακρίβεια στις μετρήσεις του χρόνου.

Λειτουργία και Χρησιμότητα

Το ρολόι βασίζεται στην ηλιακή σκιά, η οποία δημιουργείται από την κλίση του ήλιου. Ο χρήστης, ρυθμίζοντας τους δακτυλίους σύμφωνα με την τοποθεσία του, μπορούσε να υπολογίσει την ώρα της ημέρα. Μια άλλη χρησιμότητα είναι ο υπολογισμός κατά προσέγγιση του γεωγραφικού πλάτους ενός τόπου, καθώς και άλλες σημαντικές παραμέτρους όπως το αζιμούθιο και το ύψος του ήλιου. Αυτή η φορητή συσκευή πιθανότατα χρησιμοποιήθηκε από ταξιδιώτες, εμπόρους και στρατιωτικούς αξιωματικούς της εποχής, παρέχοντάς τους ένα πολύτιμο εργαλείο για τον υπολογισμό του χρόνου κατά τις μετακινήσεις τους.

Χρονολόγηση

Οι επιστήμονες χρονολογούν το ρολόι των Φιλίππων στα πλατιά χρονικά πλαίσια της ζωής της πόλης των Χριστιανικών Φιλίππων. Πιο συγκεκριμένα τα συμπεράσματα που εξαγονται είναι τα εξής: α) αποτελεί το μοναδικό στο είδος του, β) από τη σύγκριση των επιγραφών του με άλλες επιγραφές τοποθετείται χρονικά ανάμεσα στο 250-300μ.Χ. Η θέση όπου βρέθηκε είναι ένα στοιχείο που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι χρονολογείται στο α΄μισό του 4ου αιώνα μ.Χ. και κατασκευάστηκε με μεγάλη πιθανότητα στην Αλεξάνδρεια, για να χρησιμοποιηθεί στα γεωγραφικά πλαίσια από την Αλεξάνδρεια μέχρι την Βιέννη της Γαλλίας δηλαδή την περιοχή της Μεσογείου.

Σημασία και Κληρονομιά

Το ρολόι των Φιλίππων δεν είναι μόνο ένα σημαντικό αρχαιολογικό εύρημα, αλλά και ένα σύμβολο της προόδου των αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων στον τομέα της τεχνολογίας και της επιστήμης. Σήμερα, εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο των Φιλίππων, όπου συνεχίζει να εντυπωσιάζει επισκέπτες και ερευνητές, φωτίζοντας μια πτυχή της καθημερινής ζωής και των επιτευγμάτων του παρελθόντος.

Το ρολόι των Φιλίππων είναι ένα ακόμα τρανό παράδειγμα της ευφυΐας και της δημιουργικότητας των προγόνων μας, ένα αντικείμενο που αποδεικνύει πως η αναζήτηση της γνώσης και η τεχνολογική πρόοδος δεν είναι προνόμιο μόνο της σύγχρονης εποχής, αλλά μια διαχρονική επιδίωξη του ανθρώπου.

28-02-2025

ΑΡΘΡΟ

Τησ
Θεοδώρας
Εριφυλίδη

Είμαι η Θεοδώρα. Μια κοπέλα 18 χρονών μπερδεμένη, χαμένη, απογοητευμένη. Αυτήν την στιγμή γράφω αυτό το άρθρο ενώπιον χιλιάδων ανθρώπων στο κέντρο της πόλης μου, της Καβάλας.

Δεν θα μπορούσα να το γράφω σε μια πιο κατάλληλη στιγμή από αυτήν της παγκόσμιας διαμαρτυρίας για την αδικία που βιώνουμε. Πριν δύο χρόνια πραγματοποιήθηκε ένα από τα πιο αισχρά εγκλήματα στην ιστορία της Ελλάδας αλλά και του κόσμου. 57 αθώες ψυχές και εκατοντάδες τραυματίες έζησαν έναν από τους χειρότερους εφιάλτες τους για χάρη των πλουτών της κυβέρνησης μας.

Μια χώρα πλούσια σε πολιτισμό και μακροχρόνια ιστορία που έχει επηρεάσει με την μοναδικότητα της τους πολιτισμούς όλου του κόσμου κατασπαράχθηκε από την πολιτική ηγεσία, την σημερινή αλλά και τις προηγούμενες. Όλες οι αρχές και οι αξίες που θεωρούσαμε αυτονόητες έχουν αποτελέσει αιτία της σημερινής πορείας. Ο θάνατος αυτών των ανθρώπων συνιστά

το τελικό χτύπημα για τον ελληνικό λαό. Τον αφύπνισε, τον τάρaxε. Ξερίζωσε τον κόσμο από τα σπίτια του. Οι φωνές των αθών νεκρών απλώθηκαν στις ψυχές όλων των ανθρώπων που δεν έχουν να κερδίσουν τίποτα από το αίσχος που μας κυβερνά. Με περίσσιο θράσος πολιτικοί κλόουν βγαίνουν δημόσια και δεν ντρέπονται να συγκαλύψουν τόσο φανερά ένα τέτοιο έγκλημα.

Ποιο ήταν το φορτίο της συγκρουόμενης αμαξοστοιχίας; Γιατί ο τόπος του εγκλήματος μπαζώθηκε μέσα σε μια νύχτα; Γιατί τα σώματα ή καλύτερα οι στα στάχτες των νεκρών διασκορπίστηκαν; Γιατί όσοι παλεύουν για την αποκάλυψη του εγκλήματος βρίσκονται νεκροί; Γιατί δεν λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες διαδικασίες; Γιατί η δικαιοσύνη προστατεύει τους πολιτικούς και όχι τους πολίτες;

Είμαστε εδώ σήμερα για να διεκδικήσουμε αυτά που μας αξίζουν, να επαναφέρουμε το δίκαιο, να ανακαλέσουμε την δημοκρατία που εκλείπει. Βλέπω νέους να παλεύουν για το μέλλον τους και δεν θα μπορούσα να λείπω από αυτόν τον αγώνα. Για ένα καλύτερο σήμερα και ένα ακόμη καλύτερο αύριο. Ένα θετικό που έχει βγει από την παρούσα ηγεσία είναι ότι ένωσε τους Έλληνες.

Διαβάζω χρόνια για την ιστορία της Ελλάδας και τους αγώνες που οι άνθρωποι της έχουν ρίξει για να διεκδικήσουν την ελευθερία τους. Δεν μπορούσα να φανταστώ ότι θα το ζήσω και εγώ. Η ιστορία πράγματι επαναλαμβάνεται. Και εμείς είμαστε εδώ για να την αλλάξουμε όχι για να την συμμεριστούμε. Η ένωση μας είναι αυτή που θα κερδίσει τον αγώνα.

Ένιωθα ντροπή για την χώρα μου και τους συμπολίτες μου. Δεν θα το κρύψω. Ακόμη και τώρα νιώθω για μερικούς. Μέσα από αυτούς τους αγώνες τους τελευταί-

ους μήνες έχω συνειδητοποιήσει την ωριμότητα μου σε σχέση με άλλους συνομήλικους μου οι οποίοι είτε ντρέπονται να εκδηλώσουν τα συναισθήματά τους είτε δεν συνειδητοποιούν την σοβαρότητα της κατάστασης είτε στην πραγματικότητα αποτελούν μέρος των βολεμένων οικογενειών που δεν θέλουν να χάσουν την πολυτέλεια τους για χάρη της δικαιοσύνης. Συμμερίζομαι την άποψη ότι όσοι είναι ανεκτικοί στα κακώς κείμενα της εποχής μας αποτελούν συνένοχους στα εκάστοτε εγκλήματα που γίνονται ανά τα χρόνια. Η σημερινή πορεία όμως μου έδωσε την ελπίδα ότι θα υπάρξει ένα αίσιο τέλος που θα με κάνει να αγαπήσω και πάλι την πατρίδα μου. Βλέπω ανθρώπους με μωρά στα χέρια, ηλικιωμένους, ανάπηρους φοιτητές, μαθητές, συνταξιούχους και μικρά παιδιά να έχουν γίνει μια γροθιά και με δύναμη ψυχής να έρχονται αντιμέτωποι με την εξουσία. Είναι η πρώτη ιδέα για αλλαγή. Αλλαγή που θα δικαιώσει την ψυχές των 57 νεκρών, των οικογενειών τους και των εκατομμυρίων ανθρώπων που έχουμε βγει σήμερα στους δρόμους αφήνοντας πίσω κομματικές διαφορές και έχοντας υιοθετήσει αυτά τα παιδιά στις ψυχές μας.

Τα αποτελέσματα δεν θα είναι άμεσα φανερά και ο αγώνας θα είναι μακροχρόνιος. Κανείς μας όμως δεν θα χάσει την ελπίδα του και δεν θα ξανά ανεχτεί τέτοια υποτίμηση και κοροϊδία από τους ανθρώπους που θα έπρεπε να μας φοβούνται εκεί στην εξουσία. Αυτό που ζούμε είναι ένας πόλεμος. Μια επανάσταση ενάντια του ψέματος και της δικτατορίας που ανεχόμαστε, ακόμη και αν δεν είναι φανερή. Εσύ που το διαβάζεις αυτό το άρθρο είτε είσαι μικρός είτε μεγάλος είτε έχεις χάσει ανθρώπους σου είτε όχι είτε έχεις οφέλη από όλο αυτό είτε όχι σε προκαλώ να αναλογιστείς αν αυτή η πραγματικότητα σε χαρακτηρίζει, αν αρμόζει στις αρχές και τις αξίες σου, αν σε κάνει να νιώθεις περήφανο για την πατρίδα σου. Αν σε κάνει να νιώθεις περήφανο που είσαι Έλληνας.

ΑΡΘΡΟ

ΤΩΝ

Μιχαέλας Τσούπρα, Γρηγόρη Μιχαηλίδη,
Ευθαλίας Σαγουστή, Χριστίνας Κέλλη,
Ιωάννης Καραθανάση,
Άννας - Μαρίας Τσακαλιάδη

Δύο Μουσεία... Μία Ιστορία

Η ιστορία της Καβάλας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με δύο σημαντικούς πυλώνες: την προσφυγική κληρονομιά και την καπνοβιομηχανία. Το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού και το Μουσείο Καπνού αποτελούν δύο θεματοφύλακες της συλλογικής μνήμης της πόλης, διατηρώντας και αναδεικνύοντας τις πτυχές αυτής της διαδρομής.

Μέσα από τη "συνομιλία" αυτών των δύο μουσείων, επιχειρείται μια σύνδεση των γεγονότων και των ανθρώπων που καθόρισαν την ταυτότητα της Καβάλας. Από τη μαζική άφιξη των προσφύγων το 1922, που άλλαξε τη δημογραφική και κοινωνική δομή της πόλης, μέχρι την ακμή και την εξέλιξη της καπνοβιομηχανίας, που προσέφερε εργασία και ανάπτυξη, τα δύο μουσεία φωτίζουν τις αλληλένδετες ιστορικές διαδρομές της περιοχής.

Μέσα από αυτή τη συζήτηση, αναδεικνύεται η σύνδεση του προσφυγικού στοιχείου με την επεξεργασία του καπνού, η διαμόρφωση της εργατικής τάξης και των κοινωνικών αγώνων, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο η Καβάλα μετατράπηκε σε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα επεξεργασίας και εμπορίας καπνού στα Βαλκάνια.

Η ιστορία της Καβάλας δεν είναι απλά ένα παρελθόν προς ανάμνηση, αλλά ένα ζωντανό αφήγημα που συνεχίζει να επηρεάζει την πόλη και τους ανθρώπους της. Μέσα από τη συνομιλία των δύο μουσείων, επιχειρούμε να αναδείξουμε αυτή τη διαδρομή και να κατανοήσουμε βαθύτερα τη σημασία της στην πορεία του τόπου.

Το Μουσείο Καπνού: Ένα Ταξίδι στην Ιστορία της Καβάλας

Το Μουσείο Καπνού της Καβάλας αποτελεί ένα ζωντανό μνημείο της οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας της πόλης. Μέσα από τα εκθέματά του, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη βαθιά σύνδεση της Καβάλας με την καπνοβιομηχανία, μια δραστηριότητα που διαμόρφωσε την ταυτότητά της και την ανέδειξε ως ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά κέντρα της Ελλάδας. Γενικά η παραγωγή και το εμπόριο του καπνού σμίλεψε το μέλλον της Καβάλας σε οικονομικό αλλά και κοινωνικό επίπεδο μετατρέποντάς την από μια μικρή τουρκική πόλη σε εμπορικό κέντρο. Η υπεύθυνη του Μουσείου Κλεοπάτρα Χαλβατζόγλου μας ξενάγει στη «Μέκκα του καπνού»

Ο Καπνός και η Ανάπτυξη της Καβάλας

Αρχικά η καλλιέργεια του καπνού ξεκίνησε από τον Πόντο και την Μικρά Ασία και κατά τον 18ο αιώνα έφτασε στην Ελλάδα. Από τα τέλη του 19ου αιώνα έως και τα μέσα του 20ού η Καβάλα υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους κόμβους επεξεργασίας και εμπορίου καπνού στα Βαλκάνια. Οι καπναποθήκες, που στέκουν ακόμα επιβλητικές, μαρτυρούν την οικονομική άνθηση της εποχής, ενώ οι καπνεργάτες, με τους αγώνες τους, διαμόρφωσαν την κοινωνική ιστορία της περιοχής.

Η Καβάλα μαζί με άλλες ανατολικές

Το Μουσείο Καπνού στην Καβάλα παρέχει πληροφορίες όχι μόνο για την ιστορία του καπνού στην Ελλάδα, αλλά και για την κοινωνική και οικονομική εξέλιξη της πόλης.

«Δύο μουσεία... μια ιστορία»

Το Μουσείο Καπνού φιλοξενεί σπάνια αρχεία, εργαλεία επεξεργασίας καπνού, φωτογραφίες και ντοκουμέντα που αποτυπώνουν την καθημερινότητα των ανθρώπων που εργάζονταν στον κλάδο. Παρουσιάζει τη διαδικασία από την καλλιέργεια του καπνού μέχρι την εξαγωγή του, καθώς και τις κοινωνικές επιπτώσεις που είχε η καπνοβιομηχανία στην πόλη.

πόλεις, όπως η Ξάνθη, λόγω του ευνοϊκού κλίματος ήταν οι καλύτερες περιοχές για την καλλιέργεια και ειδικά πολυσυζητημένων και καλύτερων ειδών καπνού στον κόσμο, όπως τον μπασμά για τον οποίο φημίζεται η πόλη μας. Επιπρόσθετα, η Καβάλα εκτός από τα ιδανικά εδάφη διέθετε και προνομιούχο τρόπο μεταφοράς προϊόντων, το λιμάνι μέσω του οποίου η Καβάλα βρισκόταν στο επίκεντρο της καπνοβιομηχανίας και λόγω παραγωγής και λόγω εμπορίου.

Τα Εκθέματα του Μουσείου

Το Μουσείο Καπνού φιλοξενεί σπάνια αρχεία, εργαλεία επεξεργασίας καπνού,

φωτογραφίες και ντοκουμέντα που αποτυπώνουν την καθημερινότητα των ανθρώπων που εργάζονταν στον κλάδο. Παρουσιάζει τη διαδικασία από την καλλιέργεια του καπνού μέχρι την εξαγωγή του, καθώς και τις κοινωνικές επιπτώσεις που είχε η καπνοβιομηχανία στην πόλη.

Καπνέμποροι

Οι καπνέμποροι έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ιστορία της Ελλάδας, ιδιαίτερα από τον 19ο αιώνα μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, καθώς συνέβαλαν στην ανάπτυξη του εμπορίου. Ο καπνός ήταν ένα από τα κύρια προϊόντα που εξάγονταν, επιτρέποντας στη χώρα να αποκτήσει σημαντικά έσοδα. Οι καπνέμποροι όχι μόνο επωφελούνταν οικονομικά, αλλά συχνά αποκτούσαν και κοινωνική επιρροή. Πολλοί καπνέμποροι έγιναν σημαντικά μέλη της κοινωνίας και συμμετείχαν σε πολιτικές και κοινωνικές διαδικασίες, στηρίζοντας διάφορες

πολιτικές κινήσεις και διαδικασίες εκσυγχρονισμού. Μερικοί καπνέμποροι χρηματοδότησαν εκπαιδευτικά ιδρύματα και πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμβάλλοντας στην προώθηση της παιδείας και του πολιτισμού στην Ελλάδα. Κατά τις περιόδους πολιτικών κρίσεων και πολέμων, οι καπνέμποροι διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη του κράτους και την ενίσχυση των εθνικών ταμείων. Η οικονομική τους δύναμη τους επέτρεψε να συμβάλουν στην εθνική προσπάθεια. Επίσης, είχαν ρόλο στη διεθνοποίηση της ελληνικής αγοράς, δημιουργώντας εμπορικές σχέσεις με άλλες χώρες και συμβάλλοντας στην παρουσία του ελληνικού προϊόντος στον διεθνή καπνιστικό τομέα. Στη διάρκεια του Μεσοπολέμου, η βιομηχανία του καπνού γνώρισε μεγάλες αλλαγές, με κυβερνητικές ρυθμίσεις και αλλαγές στην αγορά, που επηρέασαν τη δράση των καπνεμπόρων και τη συνολική καπνική παραγωγή.

Τάξη καπνεργατών

Οι καπνεργάτες αποτέλεσαν μία από τις πιο σημαντικές ομάδες στην ιστορία της Ελλάδας ιδιαίτερα τον 19ο και 20ό αιώνα, όταν βιομηχανίες καπνού υπήρξαν ως κέντρο για την οικονομία της χώρας. Εργάζονταν το πρωινό του καλοκαιριού και της άνοιξης, συνήθως σε καπνοβιομηχανίες, όπου οι κωδωνοκρουσίες ήταν το σήμα της έναρξης της δουλειάς. Η δουλειά τους ήταν σκληρή και απαιτητική: έκοβαν, επεξεργάζονταν και συσκευάζαν τον καπνό για πολλές ώρες και σε κατάλληλες συνθήκες,

καθώς οι χώροι ήταν γεμάτοι σκόνη καπνού χωρίς να υπάρχει επαρκής αερισμός ή προστασία για τους εργάτες. Η αμοιβή τους ανερχόταν από 15 έως 22 δρχ.

Οι καπνεργάτριες εργάζονταν κυρίως σε χειρωνακτικές εργασίες, όπως το στρίψιμο τοιγάρων, την συσκευασία τους και την επεξεργασία του καπνού. Οι δουλειές αυτές απαιτούσαν μεγάλη δεξιότητα και υπομονή αλλά κυρίως έντονη σωματική καταπόνηση, καθώς οι καπνεργάτριες πολλές φορές εργάζονταν στους υποβαθμισμένους

χώρους των εργοστασίων. Η αμοιβή τους ήταν από 3 έως 10 δρχ. Γενικά, οι καπνεργάτριες αποτελούσαν ένα ιδιαίτερο και συχνά περιφρονημένο κλάδο εργαζομένων στην βιομηχανία καπνού όπου η ζωή τους και οι συνθήκες εργασίας τους χαρακτηρίζονταν από ιδιαίτερη σκληρότητα, εκμετάλλευση και κοινωνική περιθωριοποίηση.

Απεργίες

Αυτήν την περίοδο σημειώνεται η διαμόρφωση της πολιτικής ταυτότητας των εργατών, καθώς αναπτύχθηκαν τα εργατικά κινήματα και πυροδοτήθηκαν οι αγώνες της εργατικής τάξης με σκοπό την διεκδίκηση των εργασιακών δικαιωμάτων τους. Συγκεκριμένα, κατά

τον 20ο αιώνα οι συνθήκες εργασίας ήταν δυσχερείς με αποτέλεσμα την δυσανεμία των εργατών. Το 1929 έλαβε χώρα μια από τις πρώτες απεργίες που έγιναν στην Καβάλα διεκδικώντας καλύτερες συνθήκες εργασίας και καλύτερους μισθούς. Τότε οι καπνεργάτες δούλευαν απάνθρωπα ωράρια με υπερβολικά χαμηλή μισθοδοσία, σε βάρβαρες συνθήκες και χωρίς ασφάλεια. Η απεργία αυτή απέκτησε πολιτικό χαρακτήρα με την εμπλοκή της αστυνομίας και την συμμετοχή διαφορε-

τικών εργασιακών ομάδων με τους εργοδότες να απειλούν για απόλυση, αν δεν σταματούσε η απεργία. Τελικά, η απεργία έφερε την προσωρινή, όπως θα δούμε, βελτίωση των εργασιακών δικαιωμάτων. Αργότερα το 1936, σημειώνεται στην Καβάλα η απεργία που ξεκίνησε στη Θεσσαλονίκη περίπου το 1935, η οποία όμως εξελίχθηκε σε βίαιη και αιματηρή με 12 νεκρούς και αμέτρητους τραυματίες. Ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα αυτής της απεργίας ήταν η καθιέρωση της βάσης της 8ωρης εργασίας την οποία πλέον έχουμε δεδομένη. Αργότερα, και ενώ είχαν προηγηθεί και άλλες απεργιακές κινητοποιήσεις τόσο στα χρόνια της Κατοχής όσο και πιο μετά, φτάνουμε στο 1960 όπου η καπνοβιομηχανία συνεχίζει να είναι η βασική οικονομική δραστηριότητα της πόλης, με τον καπνό να είναι το κυριότερο εξαγωγίμο προϊόν. Παρά την οικονομική σημασία της βιομηχανίας, οι συνθήκες εργασίας για τους καπνεργάτες παρέμεναν εξαιρετικά σκληρές. Το 8ωρο εργασίας, αν και θεσμοθετημένο από το 1920, δεν εφαρμόζονταν σε πολλές περιπτώσεις, με τους

εργοδότες να ζητούν από τους εργαζόμενους να εργάζονται 10 ή και 12 ώρες την ημέρα, κάτι που είχε σημαντικές συνέπειες στην υγεία και την ποιότητα ζωής των εργατών. Η κατάσταση αυτή οδήγησε στην αύξηση των κοινωνικών εντάσεων και στην ενίσχυση του εργατικού κινήματος στην περιοχή και η απεργία γρήγορα απέκτησε βίαιους ρυθμούς με την παρουσία της αστυνομίας. Η υποστήριξη της απεργίας όμως από την τοπική κοινότητα και τις υπόλοιπες

ομάδες βοήθησε στο να ακουστούν τα αιτήματά τους και άσκησε πίεση στην βελτίωση εργασιακών συνθηκών συμβάλλοντας στην καλύτερη οργάνωση των εργατών. Όλες οι παραπάνω απεργίες έγιναν παράδειγμα και για τις επόμενες γενιές, να διεκδικούν και να

κυνηγούν το δίκαιο.

Πολιτιστική Κληρονομιά

Πέρα από την οικονομική της διάσταση, η βιομηχανία του καπνού επηρέασε την πολιτιστική φυσιογνωμία της Καβάλας. Η εργατική τάξη ανέπτυξε δικά της ήθη, έθιμα και μουσικές παραδόσεις, που αποτυπώνονται στη λαογραφία της περιοχής. Το μουσείο, ως θεματοφύλακας αυτής της κληρονομιάς, επιτρέπει στους επισκέπτες να κατανοήσουν το παρελθόν και την εξέλιξη της πόλης.

Ένα Ζωντανό Κομμάτι της Ιστορίας

Το Μουσείο Καπνού της Καβάλας δεν είναι απλώς ένας χώρος έκθεσης αντικειμένων, αλλά μια πύλη προς την ιστορία. Μέσα από αυτό, οι επισκέπτες μπορούν να αντιληφθούν πώς η καπνοβιομηχανία διαμόρφωσε την Καβάλα και τη μετέτρεψε σε μια πόλη με διεθνή εμπορική εμβέλεια. Είναι ένας χώρος που ενώνει το παρελθόν με το παρόν, κρατώντας ζωντανή τη μνήμη μιας ολόκληρης εποχής.

Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού

Συναντηθήκαμε με τον κύριο Ζαχαρόπουλο Μανόλη και την έφορο του Μουσείου Ζαχαροπούλου Έλενα και συνομιλήσαμε για το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού στην Καβάλα

Το μουσείο λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στις γενιές, προσφέροντας ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο οι παλαιότεροι μεταφέρουν τις εμπειρίες τους στους νεότερους. Η αφήγηση που διαμορφώνεται μέσα από τα εκθέματα και τις δραστηριότητες του μουσείου δημιουργεί έναν συνεκτικό δεσμό ανάμεσα στους πολίτες, καλλιεργώντας την αίσθηση του «ανήκειν» και της κοινής ιστορίας.

Παράλληλα, δεν περιορίζεται στη διατήρηση του παρελθόντος αλλά εμπνέει το μέλλον. Οι εκθέσεις, οι εκπαιδευτικές δράσεις και οι διαδραστικές εμπειρίες που προσφέρει ενθαρρύνουν τη διαρκή μάθηση και τον κριτικό στοχασμό. Σε μια εποχή όπου η ιστορική γνώση κινδυνεύει να χαθεί μέσα στην ταχύτητα της πληροφορίας, το μουσείο λειτουργεί ως σταθερό σημείο αναφοράς, προσφέροντας έγκυρη και

τεκμηριωμένη γνώση που συνδέεται άμεσα με την τοπική και την παγκόσμια ιστορία.

Ειδικότερα, σε πόλεις με έντονο ιστορικό και πολιτιστικό φορτίο, όπως η Καβάλα, το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η συλλογική μνήμη διαμορφώνεται και διατηρείται ζωντανή. Οι μαρτυρίες, τα προσωπικά αντικείμενα και τα τεκμήρια των προσφύγων δεν είναι απλά εκθέματα, αλλά συμβολικές αναπαραστάσεις της ανθρώπινης εμπειρίας που ενώνουν τις γενιές και διατηρούν την ιστορία ζωντανή.

Τι είδους εκθέματα έχει κατά κύριο λόγο το μουσείο;

Ζ.Μ.: - Έχει εκθέματα από τις πατρίδες της Ανατολής, δηλαδή από την Μικρά Ασία, την Ανατολική Θράκη, τον Πόντο, την Καππαδοκία. Οφείλουμε να διατηρήσουμε ζωντανές τις μνήμες των προγόνων μας.

Μιλήστε μας, παρακαλώ, για την έκθεση με τίτλο "Προίκα, Αρραβώνας,

προικοσύμφωνο, γάμος" που έγινε στη Δημοτική Καπναποθήκη το Σεπτέμβριο του 2015 υπό την αιγίδα του μουσείου.

Ζ.Ε. Με αγάπη, συναισθηματική ένταση και μεράκι συγκεντρώσαμε τα κειμήλια και τα στήσαμε. Ήταν δύσκολο για κάποιον που κρατούσε τα κειμήλια στο σπίτι του 90 χρόνια και έπρεπε να τα αποχωριστεί! Και μόλις έδιναν το κειμήλιο, το ξαναζητούσαν πίσω και κλαίγανε αλλά όμως όταν τους έλεγα για το μουσείο που θέλουμε να κάνουμε, για να μάθουν τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας την ιστορία των προγόνων τους, τότε ευχαρίστως έδιναν το κειμήλιο. Φτάσαμε να συγκεντρώσουμε 485 κειμήλια και τα εκθέσαμε σε ένα σπίτι που μας παραχώρησε η κυρία η Εριφύλλη Χίτζαρη, καθώς είχανε φύγει οι γονείς της από τη ζωή και το σπίτι ήταν άδειο. Η έκθεση εγκαινιάστηκε το 2012 και το θέμα της ήταν η προίκα. «Η Προίκα, Αρραβώνας - Προικοσύμφωνο - Γάμος», με πολλά εκθέματα σχετικά, ενδυμασίες, κοσμήματα, προικοσύμφωνα, δώρα, διακοσμητικά αντικείμενα.

Το 2022 στα 100 χρόνια κάνατε άλλη μία έκθεση

Ζ.Ε. Πράγματι κάναμε μία έκθεση με θέμα «Παιδί και οικογένεια», γιατί μετά από ένα γάμο έρχεται οικογένεια για το παιδί. Η μασκότ της έκθεσης ήταν μία κουκλίτσα πάνινη που την έφερε από την πατρίδα ένα κοριτσάκι 7 χρονών. Όταν πήραν το δρόμο της προσφυγιάς μια οικογένεια, το κοριτσάκι πήρε την αγαπημένη της κούκλα. Ήταν το μοναδικό παιχνίδι που έχουμε από κει και ήρθε εδώ στην Καβάλα. Η μικρή Ισμήνη μεγάλωσε, παντρεύτηκε, έκανε τα παιδιά της και όταν και η πρώτη της εγγονή Ισμήνη γεννήθηκε και έπαιξε με την κούκλα αυτή ύστερα την «εφεραν» και τη δώρισαν στο μουσείο Ζ.Μ. - Μ' αυτήν την κούκλα μεγάλωσαν λοιπόν 3 γενιές παιδιών. Η Ισμήνη, η μικρή που ήρθε 7 χρονών εδώ στην Καβάλα, η κόρη της και η εγγονή της.

Έχετε φαντάζομαι συγκεντρώσει και καταγράψει πολλές ιστορίες και μαρτυρίες ανθρώπων

Ζ.Ε. - Θα μοιραστώ και την ιστορία της μαμάς μου μαζί σας. Η μαμά μου ήταν 3

αδέρφια και σε ηλικία 2 χρονών πέθανε η μητέρα της και έμεινε ορφανή. Η Τουρκάλα γειτόνισσα που έβλεπε τον μπαμπά της να ταλαιπωρείται, προθυμοποιήθηκε να τον βοηθήσει. Την μαμά μου για 5 χρόνια τη μεγάλωνε η Τουρκάλα και όταν το 1922 ήρθε η ώρα να φύγουνε και να αποχωριστούν, δεν την άφηνε από την αγκαλιά της. Κάποια στιγμή έπρεπε να φύγουν, όμως έβγαλε τα σκουλαρίκια από τα αυτιά της και τα έβαλε στη αψιτιά της μικρής και της είπε ότι της τα δίνει δώρο για να τη θυμάται. Τα χρόνια πέρασαν, η μητέρα μου έκανε τη δική της οικογένεια με πολλές δυσκολίες και μεγάλη φτώχεια. Κάποια μέρα εγώ ήμουν μικρή και ζήτησα από τη μητέρα μου να μου δώσει τα σκουλαρίκια της, γιατί όλες οι φίλες μου είχαν ενώ εγώ δεν είχα κανένα κόσμημα. Αυτή έκλεισε τα αυτιά της απότομα και μου είπε «Η Τουρκάλα η μάνα μου μου τα έδωσε» Έλεγε και έλεγε «Μάνα». Αυτό ξέρετε τι σημαίνει; Σημαίνει ότι αυτοί οι άνθρωποι, οι απλοί, οι καθημερινοί, οι γείτονες είτε Τούρκοι λέγονται είτε Έλληνες, οι απλοί άνθρωποι δεν έχουν να χωρίσουν τίποτε ποτέ. Οι κυβερνήσεις μας βάζουν και μαλώνουμε και κάνουν τους πολέμους.

Συνοψίζοντας, το μουσείο είναι κάτι περισσότερο από μια απλή συλλογή αντικειμένων. Είναι ένας ζωντανός θεσμός που κρατά την ιστορική μνήμη ζωντανή, καλλιεργεί την ταυτότητα μιας πόλης και συμβάλλει στη συνοχή και την πρόοδο της κοινωνίας. Μέσα από την προσεκτική διαχείριση της ιστορίας, τα μουσεία γίνονται πολώνες γνώσης και πολιτισμού, διασφαλίζοντας ότι οι μνήμες και οι αξίες του παρελθόντος συνεχίζουν να φωτίζουν το παρόν και το μέλλον.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Energean oil

Κατερίνα Σάρδη

Διευθύνουσα Σύμβουλος της Energean στην Ελλάδα

Βασίλης Τσέτογλου

Διευθυντής Υγείας, Ασφάλειας & Περιβάλλοντος Ομίλου Energean/ Διευθυντής Εγκαταστάσεων Πρίνου

ΤΩΝ

Χρήστου Κατσικάρη, Άρη Παυλίδη
Αντώνη Φουντούκου, Γιάννη Σχοινά,
Τάσου Καλαφάτη

- Ποια είναι η αποστολή και οι βασικές αξίες της Energean;

Η αποστολή μας είναι να δημιουργούμε αξία. Αξία σε αυτό που λέγεται «κοινωνικοί μας εταίροι». Και ποιοι είναι οι «κοινωνικοί μας εταίροι»; Είναι βεβαίως οι μέτοχοι μας, οι πελάτες μας, οι εργαζόμενοι μας, οι προμηθευτές. Είναι φυσικά η τοπική κοινωνία, η οποία εμπλέκεται στη λειτουργία της εταιρείας. Η γενικότερη αποστολή μας, όπως ξέρετε, είναι να παράγουμε υδρογονάνθρακες στον κόλπο της Καβάλας, στη νοτιοανατολική Μεσόγειο. Ξεκινήσαμε με πετρέλαιο, έχουμε μετακινηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό στην παραγωγή φυσικού αερίου. Η αμέσως επόμενη αποστολή μας είναι να χρησιμοποιήσουμε ό,τι έχουμε μάθει όσον αφορά το υπέδαφος, όσον αφορά τις γεωτρήσεις, ώστε να χρησιμοποιήσουμε τη γνώση αυτή στην καινοτομία. Και ποια είναι η καινοτομία, όπου θα είναι η συμβολή μας; Βρίσκεται σ' αυτό ακριβώς που χαρακτηρίζεται ως «ενεργειακή μετάβαση», με τη χρησιμοποίηση της γνώσης μας στη δημιουργία, αποθήκης διοξειδίου του άνθρακα (CO₂).

Αυτό που εκφράζει τις αξίες μας αποτυπώνεται απόλυτα στο Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο, προβλέπει, βασικά, τέσσερα πράγματα: α) τα δικαιώματα του ανθρώπου, β) την προστασία της εργασίας, γ) την προστασία του περιβάλλοντος και δ) την προστασία από οποιοδήποτε κινήσεις διαφθοράς. Αξία μας λοιπόν είναι η υπευθυνότητα, η ασφάλεια, η καινοτομία.

- Ερώτηση: Ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι της εταιρείας για τα επόμενα πέντε χρόνια;

Είναι διττοί. Από τη μία πλευρά είπαμε ότι η εταιρεία έχει ανοίξει το δρόμο στη νοτιοανατολική Μεσόγειο, όπου ακούμε συνεχώς να επαναλαμβάνεται η συζήτηση για την πιθανότητα ύπαρξης ακόμα μεγαλύτερων κοιτασμάτων φυσικού αερίου. Η εταιρεία ήδη παράγει φυσικό αέριο στο Ισραήλ, καλύπτοντας το 50% των αναγκών. Θέλουμε λοιπόν να αξιοποιήσει αυτή τη γνώση που έχει για τους υδρογονάνθρακες και ιδίως για το φυσικό αέριο, επεκτείνοντάς την. Παράλληλα οφείλει εδώ στην Καβάλα να χρησιμοποιήσει και να αξιοποιήσει τη μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία της από το κοιτάσμα του Πρίνου, για την ανάπτυξη αποθήκης Co₂.

- Μπορείτε να μας δώσετε μια εικόνα για τη δραστηριότητα της εταιρείας στην περιοχή μας, την Καβάλα;

Αυτή τη στιγμή η Energean διαχειρίζεται στην Καβάλα τα κοιτάσματα του Πρίνου και ειδικότερα του Βόρειου Πρίνου και του Έψιλον, τα οποία από το 1981 μέχρι και σήμερα έχουν παράγει πάνω από 130 εκατομμύρια βαρέλια ισοδύναμου πετρελαίου. Τα μελλοντικά σχέδια της Energean, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της εγκατάστασης, αφορούν στην επένδυση αποθήκευσης CO₂. Πρόκειται για μια επένδυση ένα έργο της οποίας ο συνολικός προϋπολογισμός υπερβαίνει το 1 δισεκατομμύριο. Και οι στόχοι του έργου αυτού είναι από το 2027 μέχρι το 2026 να μπορεί να είναι σε θέση να αποθηκεύει 1 εκατομμύριο τόνους CO₂ το χρόνο, ενώ το 2030 να είναι σε θέση να αποθηκεύει έως και 3 εκατομμύρια τόνους CO₂ το χρόνο.

- Ερώτηση: Διαβάσαμε πως η EnEarth, θυγατρική της Energean, υπέβαλε αίτηση για χρηματοδότηση αποθήκης CO₂ στον Πρίνο. Από περιβαλλοντική άποψη, πώς θα διασφαλιστεί η προστασία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην περιοχή; Δεν θεωρείτε ότι είναι επικίνδυνο για τον νομό μας;

Η εξέλιξη του έργου αυτού είναι μια φυσική εξέλιξη της αποθήκης υδρογονανθράκων που βρισκόταν σε λειτουργία εδώ και 40 και πλέον χρόνια με απόλυτη ασφάλεια. Τα κοιτάσματα αυτά κρατούσαν τους υδρογονάνθρακες για πάρα πολλά χρόνια με ασφάλεια, χωρίς να υπάρχει η παραμικρή διαρροή και, βέβαια, η διαχείριση πετρελαίου με υδρόθριο σε σχέση με τη διαχείριση CO₂ είναι μια πολύ πιο σύνθετη υπόθεση. Όσον αφορά τη γνώση του κοιτάσματος, η Energean έχει πλήρη γνώση του ταμιευτήρα του Πρίνου μετά από τόσα χρόνια ερευνών και παραγωγής. Γνωρίζει πάρα πολύ καλά την δομή αυτών των κοιτασμάτων και είναι 100% σίγουρο ότι μπορεί να διαχειριστεί την αποθήκευση του CO₂, με πλήρη ασφάλεια, χωρίς να υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα να διακινδυνεύσει οτιδήποτε. Γι' αυτό και ένα τέτοιο έργο έχει γίνει αποδεκτό και από τους ελεγκτικούς θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανασυγκρότησης. Έχει χαρακτηριστεί ως έργο Κοινού Ενδιαφέροντος, απολαμβάνοντας την πλήρη υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Πώς διαχειρίζεστε τις περιβαλλοντικές προκλήσεις που σχετίζονται με την εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου;

Η διαχείριση του νερού βασίζεται στις ευρωπαϊκές οδηγίες και τις συμβάσεις όπως είναι η Οδηγία-Πλαίσιο για τα Νερά, η Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική, η Σύμβαση της Βαρκελώνης και η Διεθνή Σύμβαση για την Πρόληψη της ρύπανσης από πλοία. Στόχος μας είναι η διαχείριση της βιοποικιλότητας, των χερσαίων θαλάσσιων και μεταναστευτικών ειδών σε όλο το φάσμα τους. Διαχειριζόμαστε τις δραστηριότητές μας λαμβάνοντας υπόψη την αξία των υδροτόπων και την οικονομική, την κοινωνική και την πολιτιστική τους αξία και κληρονομιά. Επιπτώσεις σε αυτούς τους τομείς ουδέποτε έχουν καταλογιστεί στην εταιρεία μας, η οποία έχει εφαρμόσει πλήρως τις ευρωπαϊκές οδηγίες, οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί και στην ελληνική νομοθεσία. Η Σύμβαση της Βόννης, η Σύμβαση PAMΣΑΡ, η Σύμβαση για την Βιοποικιλότητα, οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα πουλιά και τους

οικοτόπους, είναι βασικές οδηγίες, οι οποίες λαμβάνονται απόλυτα υπόψη στην διαχείριση των δραστηριοτήτων μας, προκειμένου να ελαχιστοποιήσουμε και να εκμηδενίσουμε οποιαδήποτε επίπτωση έχουμε στο περιβάλλον.

Η αναγκαιότητα για τη σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων, έχει οδηγήσει την εταιρεία μας στην εφαρμογή της διαχείρισης του νερού, με βάση τα αποδεκτά πρότυπα της ελαχιστοποίησης.

Και ποια είναι η καινοτομία, όπου θα είναι η συμβολή μας; Βρίσκεται σ' αυτό ακριβώς που χαρακτηρίζεται ως «ενεργειακή μετάβαση», με τη χρησιμοποίηση της γνώσης μας στη δημιουργία αποθήκης διοξειδίου του άνθρακα.

σης, της επανάχρησης, της ανακύκλωσης. Και γι' αυτό τα τελευταία χρόνια έχουμε καταφέρει και έχουμε επιτύχει για το νερό το οποίο χρησιμοποιούμε, για την διαδικασία, την παραγωγική διαδικασία, για την πυρόσβεση και για την ψύξη, να φτάνει στο 99%. Με απλά λόγια, το 99% που χρησιμοποιούμε ανακυκλώνεται.

Πλέον, βασικός μας στόχος είναι οι αρχές της κυκλικής οικονομίας. Προσπαθούμε να διαχειριστούμε τα απόβλητα με τέτοιο τρόπο που να μπορούμε να αποφύγουμε τη δημιουργία τους στην πηγή. Τα τελευταία χρόνια έχουμε επιτύχει να ανακυκλώνουμε και να χρησιμοποιούμε τα απόβλητα για παραγωγή ενέργειας και επανάχρησής τους σε ποσοστό μέχρι 81%. Πέραν

αυτών είναι πολύ σημαντικό όλοι οι εργαζόμενοι να αναπτύσσουν μια αυξημένη περιβαλλοντική συνείδηση κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, τόσο μέσα όσο και έξω από τον χώρο εργασίας.

- Για τους εργαζόμενους τώρα, ποια μέτρα λαμβάνει η εταιρεία για την πρόληψη ατυχημάτων;

Οι βασικές προτεραιότητες της Energean αφορούν την ασφάλεια του προσωπικού, την ασφάλεια του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και την εφαρμογή των διαδικασιών έκτακτης ανάγκης. Τι είναι οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης; Είναι η οργάνωση που έχει αναπτύξει η εταιρεία με τους εργαζόμενους, προκειμένου να μπορέσει να αντιμετωπίσει διάφορα συμβάντα, απρόοπτα συμβάντα, τα οποία ενδέχεται να παρουσιαστούν. Για να μπορέσει να το πετύχει αυτό, έχει οργανωθεί κατάλληλα με τις ομάδες της αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης, με τον εξοπλισμό που χρειάζεται, με τις ασκήσεις που πραγματοποιούνται πολύ τακτικά αλλά και την εκπαίδευση του προσωπικού. Τα τελευταία χρόνια η εταιρεία, και παλαιότερα βέβαια, έχει επενδύσει πάρα πολύ στην εκπαίδευση του προσωπικού από αξιολογημένους φορείς στην Ελλάδα. Έχει εκπαιδεύσει τους εργαζόμενους και τους έχει πιστοποιήσει για εργασίες σε ύψος, εργασίες διάσωσης από ύψος και εργασίες μέσα σε κλειστούς χώρους και για διάσωση μέσα από κλειστούς χώρους.

Κάθε χρόνο, πραγματοποιούμε πραγματικές ασκήσεις πυρόσβεσης, αλλά έχουμε χρησιμοποιήσει και εξειδικευμένα εργαλεία, όπως την προσομοίωση μεγάλων πυρκαγιών, όπου οι εργαζόμενοι μας έχουν εκπαι-δευτεί να μπορούν να αντιμετωπίσουν.

- Ερώτηση: Θα ήθελα να ρωτήσω αν υπάρχουν προγράμματα για τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα στις εγκαταστάσεις σας.

Η Energean ήταν η πρώτη εταιρεία στον τομέα εξόρυξης και επεξεργασίας

υδρογονανθράκων το 2019 που δεσμεύτηκε σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών το 2050. Είμαστε υποστηρικτές της Συνθήκης του Παρισιού για τη μείωση των εκπομπών του αερίου θερμοκηπίου και από τότε έχουμε καταστρώσει ένα πλάνο, ένα σχέδιο, προκειμένου να μπορέσουμε να διαχειριστούμε αυτή τη δέσμευσή μας και να μειώσουμε τις εκπομπές μας, για να φτάσουμε στο μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών. Η πρώτη κίνηση ήταν η επένδυση σε ένα χαρτοφυλάκιο παραγωγής φυσικού αερίου. Από εκεί που το 2019 η παραγωγή μας ήταν 100% πετρέλαιο, πλέον το 85% της παραγωγής μας είναι φυσικό αέριο.

Έχουμε καταφέρει να μειώσουμε την ένταση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα το 2024 σε 8,4 κιλά εκπεμπόμενου CO₂ ανά βαρέλι ισοδύναμου πετρελαίου, που είναι από τις κορυφαίες επιδόσεις στον τομέα της βιομηχανίας πετρελαίου και φυσικού αερίου και χαμηλότερα κατά 85% σε σχέση με το 2019, όταν δεσμευθήκαμε για το net zero. Μάλιστα, αυτό ενισχύεται με την αναμενόμενη ολοκλήρωση της συμφωνίας για τη μεταφορά κάποιων εγκαταστάσεών μας σε μία επενδυτική εταιρεία, την Carlyle. Η ένταση αυτή των εκπομπών θα μειωθεί ακόμα περαιτέρω σε 7 κιλά διοξειδίου του άνθρακα ανά βαρέλι ισοδύναμου πετρελαίου, όταν ο μέσος όρος διεθνώς είναι μεταξύ 14 και 17. Είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί ουσιαστικά συμβάλλουμε στη μετάβαση σε ένα μέλλον, όπου θα μπορέσουμε να πετύχουμε τους στόχους μας και σαν Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως. Αν και είναι πολύ ωραία αυτά που λέμε με το φυσικό αέριο και ισχύουν για τον όμιλο, τα κοιτάσματα του Πρίνου είναι κοιτάσματα πετρελαίου. Παρόλ' αυτά γίνονται πολλές προσπάθειες μέσα στο εργοστάσιο για την ενεργειακή αποδοτικότητα, ενώ πολλές φορές πρέπει να έχετε στο μυαλό σας ότι η ενεργειακή αποδοτικότητα δεν σημαίνει μόνο να κάνουμε κάτι φοβερό, να αλλάξουμε όλα τα μηχανήματα. Αρκεί να έχουμε ένα πολύ καλό σύστημα παρακολούθησης, τη στιγμή τελικά που εμείς έχουμε ISO 14001 για την παρακολούθηση. Επίσης, «παρακολουθήση» σημαίνει φροντίζω να μην έχω διαρροές, φροντίζω να μην χάνω ατμό που θα με αναγκάσει να κάψω περισσότερο φυσικό αέριο για να το παράξω. Άρα, φροντίζω να εκσυγχρονίσω στο βαθμό που είναι δυνατό τα μηχανήματά μου.

- Ερώτηση: Τώρα, ποια είναι η γνώμη

σας για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας «πετρέλαιο και φυσικό αέριο» σήμερα;

Είναι μεγάλες οι προκλήσεις. Καταρχήν, γιατί όπως ξέρετε έχει υπάρξει ή μάλλον υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια μια δαιμονοποίηση, ιδίως του πετρελαίου αλλά και του φυσικού αερίου. Αυτή η δαιμονοποίηση έφερε μια μείωση των επενδύσεων. Υπάρχει η ζήτηση η οποία εξακολουθεί και βρίσκεται σε ένα επίπεδο. Αυτή η ζήτηση πρέπει να ικανοποιηθεί. Οι επενδύσεις όμως έχουν μια αναντιστοιχία. Το 2019, λίγο πριν την πανδημία COVID, οι επενδύσεις είχαν πέσει από τα 600 δισεκατομμύρια δολάρια στα 300. Είναι ένα πάρα πολύ μικρό νούμερο. Πλέον έχουν ανεβεί στα 600 δισεκατομμύρια δολάρια. Το πιθανότερο είναι ότι δεν φτάνει, χρειάζεται περισσότερο. Γιατί χρειάζεται περισσότερο; Γιατί όσο υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και παραγωγής, ανεβαίνουν οι τιμές. Και αυτό είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα. Προφανώς οι τιμές δεν ανεβαίνουν μόνο γι' αυτό. Αλλά και αυτό δεν εξυπηρετεί. Συγκρίνοντας με τις επενδύσεις στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), είναι από το 2000 και μετά σχεδόν 470 δισεκατομμύρια δολάρια σε ετήσια βάση, οι επενδύσεις της ΑΠΕ είναι περίπου 470 δισεκατομμύρια δολάρια σε ετήσια βάση. Μιλάμε για περίπου 9 τρισεκατομμύρια. Είναι πάρα πολλά τα χρήματα. Οι ΑΠΕ έχουν διεισδύσει πάρα πολύ. Αλλά το φυσικό αέριο ιδίως πρέπει να εξακολουθεί και να δρα σαν υποστηρικτικό μέσο. Και γιατί να δρα σαν υποστηρικτικό μέσο; Πολλές φορές θα ακούσετε, «Μα γιατί δεν έχουμε 100% ΑΠΕ;» Πολλές φορές έχουν υπάρξει μέρες που έχουμε 100% ΑΠΕ. Δεν είναι όμως πάντα δυνατό. Γιατί δεν είναι πάντα δυνατό. Γιατί ο άνεμος δε φυσάει πάντα. Γιατί ο ήλιος δεν λάμπει πάντα. Και όταν δε φυσάει ο άνεμος και δεν λάμπει ο ήλιος; Όλοι εμείς θέλουμε να ανοίξουμε τον υπολογιστή μας. Θέλουμε να ψήσουμε στον φούρνο. Επομένως χρειαζόμαστε ενέργεια. Την ενέργεια πώς θα την πάρουμε; Θα πρέπει να την πάρουμε από συμβατικές μονάδες παραγωγής. Είτε θα πρέπει να την εισάγουμε από τις διασυνδέσεις μας με άλλες χώρες, οι οποίοι επίσης παράγουν με συμβατικό τρόπο. Άρα ακόμα και μεταξύ αυτών των δύο και σε αντίθεση με πράγματα που λέγονται, το ένα είναι συμπληρωματικό του άλλου και όχι ανταγωνιστικό του άλλου.

- Ερώτηση: Ποια είναι η άποψη σας για την προοπτική εξόρυξης νέων κοιτασμάτων στον ελληνικό χώρο;

Έχουμε ακούσει πάρα πολλά τον τελευταίο καιρό. Όπως ξέρετε, ένα κοιτάσμα υπάρχει μόνο εάν επιβεβαιωθεί. Και τότε επιβεβαιώνεται; Όταν γίνει μια γεώτρηση και το εύρημα είναι θετικό. Ναι, τότε υπάρχει. Μέχρι να πραγματοποιηθεί αυτή η γεώτρηση, κανένας δεν ξέρει τίποτα. Πράγματι, έχουν γίνει μελέτες, πολλές μελέτες, όπως ακούτε, κάτω από την Νότια Κρήτη και Νοτιοδυτικά της Κρήτης. Η Energean έχει πραγματοποιήσει τρισδιάστατες σεισμικές μελέτες στο Βορειοδυτικό Ιόνιο, με πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Είχε στο παρελθόν πραγματοποιήσει μελέτες στο Κατάκολο, όπου υπάρχει γνώση ότι υπάρχει πετρέλαιο και λίγο φυσικό αέριο. Όμως, θέλει χρόνο, γιατί μία γεώτρηση επίσης δεν αρκεί. Χρειάζονται δεύτερη και τρίτη επιβεβαιωτική, πολύ απλά, γιατί η μία γεώτρηση σου λέει, αν είσαι τυχερός, βρήκα. Δεν ξέρεις όμως πόσο βρήκες.

Πρέπει να πας και γύρω-γύρω, για να μπορέσεις να ποσοτικοποιήσεις αυτό που βρήκες.

- Ερώτηση: Υπάρχουν προγράμματα κοινωνικής υπευθυνότητας στα οποία συμμετέχει η Energean στην περιοχή μας;

Η Energean συμμετέχει στην περιοχή της Καβάλας σε πάρα πολλά προγράμματα. Κάθε χρόνο η δραστηριότητα της Energean αφήνει περίπου 15 εκατομμύρια στις τοπικές κοινωνίες και τις στηρίζει με διάφορους τρόπους, που περιλαμβάνουν τους μισθούς των εργαζομένων, τους συνεργαζόμενους επαγγελματίες, τις μεταφορές, τις ενοικιάσεις δωματίων και, βέβαια, τις συμμετοχές σε κοινωνικές δράσεις, τη στήριξη σε ομάδες, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και σχολεία, ενώ αναζητούμε συνεχώς καινούργιες ιδέες, το τι θα μπορούσαμε επιπλέον να κάνουμε. Δεν αρκεί μόνο να στηρίξεις. Πρέπει αυτή η στήριξη να έχει ένα αντίκτυπο και μία συνέχεια. Επίσης, εδώ πέρα θα ήθελα να προσθέσω ότι τη δεκαετία του 1980 άρχισε να αναπτύσσεται εδώ μία δραστηριότητα εξόρυξης πετρελαίου. Ίσως, τότε δεν το περίμενε ο κόσμος της Καβάλας ότι η ανάπτυξη που θα ακολουθήσει θα είναι ραγδαία. Μετά από 45 περίπου χρόνια αυτή η δραστηριότητα εξακολουθεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Καβάλας. Το νέο έργο το οποίο αναπτύσσει τώρα η EnEarth είναι η αποθήκευση CO₂.

Θεωρούμε ότι θα δημιουργήσει μία ανάλογη ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή, διατηρώντας για 25 επιπλέον χρόνια τη βιομηχανική δραστηριότητα, δίνοντας ευκαιρίες στα παιδιά της περιοχής να σπουδάσουν και να συνεχίσουν να εργάζονται στον χώρο αυτό καταγωγής τους. Έτσι, θα ενισχύεται πάρα πολύ η ευρύτερη

εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, τις οποίες σκοπεύει να επεξηγήει ακόμα περισσότερο με βάση τις ανάγκες της κοινωνίας. Στο πλαίσιο, βέβαια, του εφικτού είναι επιλογή της Energean και του ήθους της Energean να βοηθάει την τοπική κοινωνία και να συμμετέχει στην καθημερινή δραστηριότητα.

- Ερώτηση: Παρά την μείωση των εκπομπών που επισημάνατε προηγουμένως και ήταν όντως πολύ εντοπωσιακή, παραλίες όπως αυτή της Καρβάλης είναι ασφαλείς; Μπορεί κάποιος να κάνει εκεί μπάνιο;

Οι παραλίες είναι ασφαλείς μετά από έρευνες. Όχι μόνο μπορείτε να κάνετε μπάνιο, αλλά να κάνετε άφοβα μπάνιο, γιατί τα δεδομένα CO₂ είναι μηδενικά. Τα δεδομένα μπορείτε να δείτε γιατί, προσέξτε, υπάρχουν αντικειμενικές μετρήσεις. Πέρα από τις μετρήσεις που κάνουμε εμείς και τις αναλύσεις στο δικό μας τοπικό χημείο, υπάρχουν και πιστοποιήσεις, πιστοποιημένες μετρήσεις CO₂ και BOD. Αφορούν στις μετρήσεις νερού που γίνονται, συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων και βαρέων μετάλλων. Τα στοιχεία αυτά είναι δημόσια, γιατί ελέγχονται και στην Περιφέρεια και στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Πέραν αυτού, έχουμε δει ακόμη και έναν πολύ μεγάλο υδροβιότοπο να αναπτύσσεται στο ίδιο γεωγραφικό σημείο που αναφέρατε, με πολλούς πελεκάνους ακόμα και φλαμίνγκο. Άρα, φανταστείτε για τον άνθρωπο ότι όχι μόνο μπορεί να κάνει μπάνιο αλλά και να απολαμβάνει έναν υδροβιότοπο.

Έχουμε δύο βασικές έρευνες τα τελευταία χρόνια από έγκυρους επιστημονικούς φορείς. Η πρώτη προερχόταν από το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματοποιούμενη στην περιοχή των εξεδρών, η οποία έδειξε ότι στο χώρο αυτό δεν έχει επηρεαστεί

οικονομική δραστηριότητα, καθότι είναι γνωστό ότι για κάθε μία θέση εργασίας μέσα στην εγκατάσταση χρειάζονται αμέσως άλλες τρεις θέσεις έξω από την εργασία, για να τη στηρίξουν.

- Ερώτηση: Επίσης, πώς συνεργάζεστε με την τοπική κοινωνία, για να διασφαλίσετε μία θετική σχέση και αμοιβαία οφέλη;

Πάντα με άξονα τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ, συνεργαζόμαστε με τους τοπικούς φορείς και οργανισμούς οι οποίοι δραστηριοποιούνται για το περιβάλλον, στον πολιτισμό, στον αθλητισμό. Η Energean έχει αναπτύξει ισχυρές δράσεις

καθόλου η βιοποικιλότητα. Απεναντίας, φτάσαμε να έχουν αναπτυχθεί και καινούργιες μορφές βιοποικιλότητας, οι οποίες στο παρελθόν δεν υπήρχαν. Η δεύτερη, επίσης, έρευνα πραγματοποιήθηκε πρόσφατα από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο, στο Νέστο και στις εκβολές του, όπου μετρήθηκαν μηδενικές ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα. Δεν μιλάμε λοιπόν για επιτρεπτό όριο, αλλά για το απόλυτο μηδέν! Και κάτι που πρέπει να σημειώσουμε εδώ: στην περιοχή των εξεδρών υπάρχουν πολύ περισσότερα ψάρια από ό,τι στην άλλη περιοχή, γιατί εκεί βρίσκουν ένα καταφύγιο από τους ψαράδες.

ΤΑ ΟΜΟΡΦΑ ΚΤΗΡΙΑ

ΑΡΘΡΟ

ΤΩΝ

Μαρίας Τσενικλή, Μαρίας Αδαμαντίου

Θα μπορούσαν να ήταν τίτλος κινηματογραφικής ταινίας, αλλά δυστυχώς είναι η πικρή και ωμή αλήθεια για την κοινωνία της Καβάλας. Το διακύβευμα είναι τεράστιο, καθώς ο μετασχηματισμός και η ενσωμάτωση αυτών των υπό κατάρρευση κτισμάτων θα λειτουργήσει συνδετικά

Η πόλη μας έχει να επιδείξει μια εξέχουσα ιστορία, καθώς αλληλεπιδρά χρονικά και ιστορικά με πολιτισμούς διατηρώντας την ποικιλομορφία της εδώ και αιώνες. Η παρουσία της χάνεται στους Προϊστορικούς χρόνους και εκτείνεται μέχρι σήμερα περήφανη και μεγαλόπρεπη.

Τη δυναμική της εξέλιξη και μεταμόρφωση σε οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο της περιοχής μαρτυρούν αδιάψευστα τα κτήρια της στα οποία είναι εγγεγραμμένη η μνήμη της πόλης. Ο δημόσιος αστικός ιστός αναδεικνύεται σε μνημονικό χώρο εισάγοντας στη δημόσια σφαίρα την ιστορία του τόπου. Τα κτήρια μετασχηματίζονται σε δημόσιες αναπαραστάσεις οι οποίες μετατρέπονται σε βιωματικό ενεργοποιητή της συλλογικής μνήμης. Στον δημόσιο αστικό χώρο της Καβάλας όμως δεν εντυπωσιάζουν μόνο τα ευπρεπή κτίσματα τα οποία ο επισκέπτης φωτογραφίζει και αναρτά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η προδοσία της μνήμης

«Εντυπωσιάζουν» και τα άλλα, αυτά που βρίσκονται στο σκοτάδι, τα ετοιμόρροπα, τα παρατημένα, τα εγκαταλελειμμένα. Αυτά, άραγε, δεν είμαι μάρτυρες της ιστορίας της πόλης; Η ερώτηση μένει

αναπάντητη... φωνή βοώντος εν τη ερήμω...

Κτήρια με ιστορία

Πρόκειται για κατοικίες εμπόρων, καπνεμπόρων Ελλήνων και Ευρωπαίων, νεοκλασικές οικίες που άλλοτε κοσμούσαν την πόλη και συνιστούν αρχιτεκτονικά κληρονομήματα. Στα μνημεία αυτά διαπιστώνει κανείς ότι εφαρμόστηκαν όλες σχεδόν οι τεχνολογίες που εκδηλώθηκαν είτε στο δυτικοευρωπαϊκό, είτε στον ελληνικό χώρο: σπιτία μακεδονικής λαϊκής αρχιτεκτονικής, κτήρια με έντονα τα νεοκλασικά στοιχεία, δείγματα μπαρόκ, ροκοκό και γοτθικού ρυθμού, αλλά και σπιτία αρχιτεκτονικής φαντασίας, με εντελώς απροσδιόριστες επιρροές. Περιπατώντας στην οδό Κουντουριώτου ή στην παλιά πόλη, βλέπει κανείς νεοκλασικά σπιτία με σκαλιστές προσόψεις, παράθυρα σπασμένα, σκεπές γκρεμισμένες. Τα αρχοντικά της συνοικίας του Αγίου Νικολάου, η της Βενιζέλου που κάποτε ανήκαν σε ισχυρούς καπνέμπορους, πλέον χάσκουν άδεια, ξεχασμένα.

Καπναποθήκες, η βιομηχανική κληρονομιά

Παράλληλα, στο ιστορικό κέντρο της Καβάλας, δεκάδες καπναποθήκες, τα τοπόσημα της πόλης, που άλλοτε αποτελούσαν το σύμβολο της οικονομικής ακμής, σήμερα είναι ερειπωμένες, στο έλεος του χρόνου που δυστυχώς είναι αμειλικτος. Σύμφωνα με την ιστορία οι πρώτες Καπναποθήκες εμφανίζονται γύρω στα 1864 έξω από τα τείχη, παραλι-

ακά, κοντά στην περιοχή όπου άλλοτε εκτεινόταν το μουσουλμανικό νεκροταφείο. Οι ξένες επιχειρήσεις χτίζουν αρχικά τις καπναποθήκες τους κατά μήκος της παραλίας, καθώς ο τρόπος μεταφοράς των καπνών μέσω του λιμανιού ήταν καθοριστικός. Σύντομα εξαπλώνονται σε όλο το μήκος της παραλίας από το Φάληρο δυτικά μέχρι το μικρό λιμάνι ανατολικά δημιουργώντας στο εσωτερικό αυτού του άξονα μια ημικυκλική ζώνη. Μέχρι τη δεκαετία του '50 αποτελούσαν το κύριο στοιχείο που διαμόρφωνε το αστικό περιβάλλον της πόλης.

Πρόκειται για πολώροφα κτήρια και συγκροτήματα κτηρίων μεγάλης κλίμακας και ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής σημασίας, με δυνατότητα ευελιξίας των εσωτερικών τους χώρων. Οι σύγχρονες και ριζικές αλλαγές στην επεξεργασία και εμπορία του καπνού τα κατέστησαν εκτός λειτουργικής χρήσης, με παράλληλο υψηλό κόστος διατήρησης και συντήρησής τους. Για το λόγο αυτό, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια θεσμικού πλαισίου σχετικά με τη διατήρηση της νεώτερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και την απουσία τόσο πολιτικών όσο και πολιτικής βούλησης στις δεκαετίες του '70 και '80, πολλές κατεδαφίστηκαν, άλλες αντικαταστάθηκαν από σύγχρονα κτήρια ενώ άλλες καταρρέουν

Δεν έφτασε ακόμη η ώρα να ενεργοποιηθεί ο κρατικός μηχανισμός; Τι περιμένουμε να γίνει; Ίσως κάποιο ατόχημα; Γιατί όμως σ' αυτή τη χώρα πρέπει πάντα να λειτουργούμε κάτω από τέτοιες συνθήκες; Αλήθεια τα προγράμματα επίσκεψης σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις που υλοποιούν διάφοροι δήμοι όπως και της Καβάλας δεν προσφέρουν τίποτα; Οι επισκέψεις και οι περιηγήσεις δεν δίνουν τροφή για σκέψη; Ή μήπως περιμένουμε κάποιον πλούσιο επιχειρηματία από τις γειτονικές μας χώρες να έρθει και να επενδύσει αγοράζοντας τα κτήρια αυτά; (βλέπετε η παγκοσμιοποίηση είναι γεγονός...)

Η αδιαφορία ως πολιτική στάση

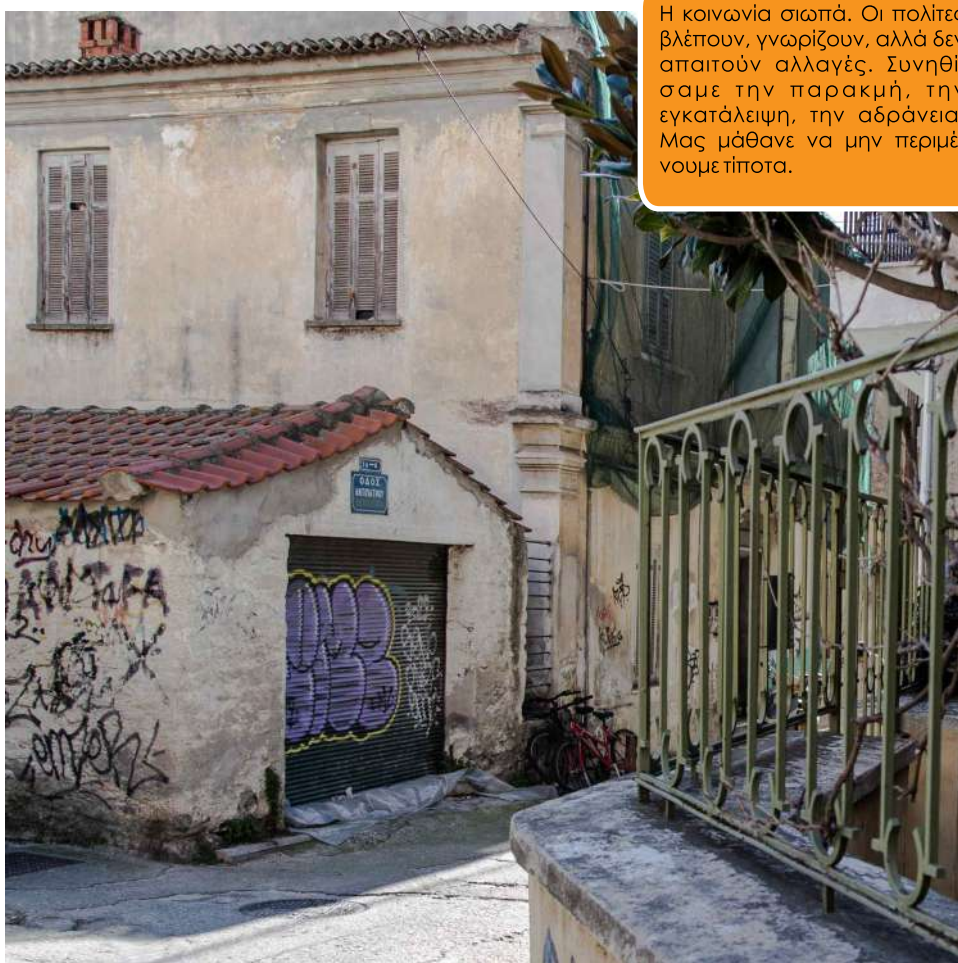
Γιατί αφήνονται αυτά τα κτίρια να πεθάνουν; Οι απαντήσεις είναι πολλές,

αλλά όλες οδηγούν στο ίδιο συμπέρασμα: αδιαφορία και ανικανότητα. Ο Δήμος, οι αρμόδιοι φορείς, το κράτος, οι ιδιοκτήτες, όλοι έχουν μερίδιο ευθύνης. Η γραφειοκρατία πνίγει κάθε προσπάθεια αποκατάστασης. Η ένταξη ενός κτιρίου σε πρόγραμμα αναστήλωσης απαιτεί χρόνια διαδικασιών, εγκρίσεων και αδειών. Πολλές φορές οι ιδιοκτήτες εγκαταλείπουν την προσπάθεια γιατί το κράτος τους αντιμετωπίζει ως εχθρούς αντί για συμμάχους. Η πολιτική ηγεσία επιλέγει την εύκολη λύση. Αντί να δημιουργήσει προγράμ-

Στον δημόσιο αστικό χώρο της Καβάλας όμως δεν εντυπωσιάζουν μόνο τα ευπρεπή κτίσματα τα οποία ο επισκέπτης φωτογραφίζει και αναρτά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. «Εντυπωσιάζουν» και τα άλλα, αυτά που βρίσκονται στο σκοτάδι, τα ετοιμόρροπα, τα παρατημένα, τα εγκαταλελειμμένα.

ματα χρηματοδότησης και κίνητρα για την ανακαίνιση, αφήνει τα κτίρια να καταρρέουν ώστε, κάποια στιγμή, να γκρεμιστούν και να παραχωρηθούν σε μεγαλοεπενδυτές. Η κοινωνία σιωπά. Οι πολίτες βλέπουν, γνωρίζουν, αλλά δεν απαιτούν αλλαγές. Συνηθίσαμε την παρακμή, την εγκατάλειψη, την αδράνεια. Μας μάθανε να μην περιμένουμε τίποτα.

Η κοινωνία σιωπά. Οι πολίτες βλέπουν, γνωρίζουν, αλλά δεν απαιτούν αλλαγές. Συνηθίσαμε την παρακμή, την εγκατάλειψη, την αδράνεια. Μας μάθανε να μην περιμένουμε τίποτα.

ΟΜΟΡΦΑ... ΚΑΤΑΡΡΕΟΥΝ

Αν η Καβάλα είχε φωνή

Αν η Καβάλα μπορούσε να μιλήσει, η φωνή της θα ήταν γεμάτη θλίψη, αγανάκτηση, αλλά με μια τελευταία ελπίδα θα έλεγε:

"Κάποτε ήμουν μια πόλη γεμάτη ζωή, μεγαλείο και περηφάνια. Τα κτήρια μου έστεκαν αγέρωχα και διηγούνταν ιστορίες αιώνων, καθώς φιλοξενούσαν εμπόρους, τεχνίτες, καλλιτέχνες, οικογένειες που ονειρεύονταν ένα καλύτερο μέλλον. Οι καπναποθήκες μου ήταν ο πυρήνας της οικονομικής μου άνθησης, τα αρχοντικά μου έλαμπαν από ομορφιά, τα σοκάκια μου έσφουζαν από φωνές και γέλια.

Σήμερα, στέκομαι παραμελημένη, πληγωμένη. Βλέπω τα κομμάτια της ιστορίας μου να γκρεμίζονται, τη μνήμη μου να σβήνει. Τα κτήρια που κάποτε ήταν η ψυχή μου τώρα χάσκουν άδεια, ξεχασμένα, ρημαγμένα από τον χρόνο και την αδιαφορία. Οι στέγες μου καταρρέουν, οι τοίχοι μου ξεφτίζουν, τα παράθυρά μου είναι σπασμένα.

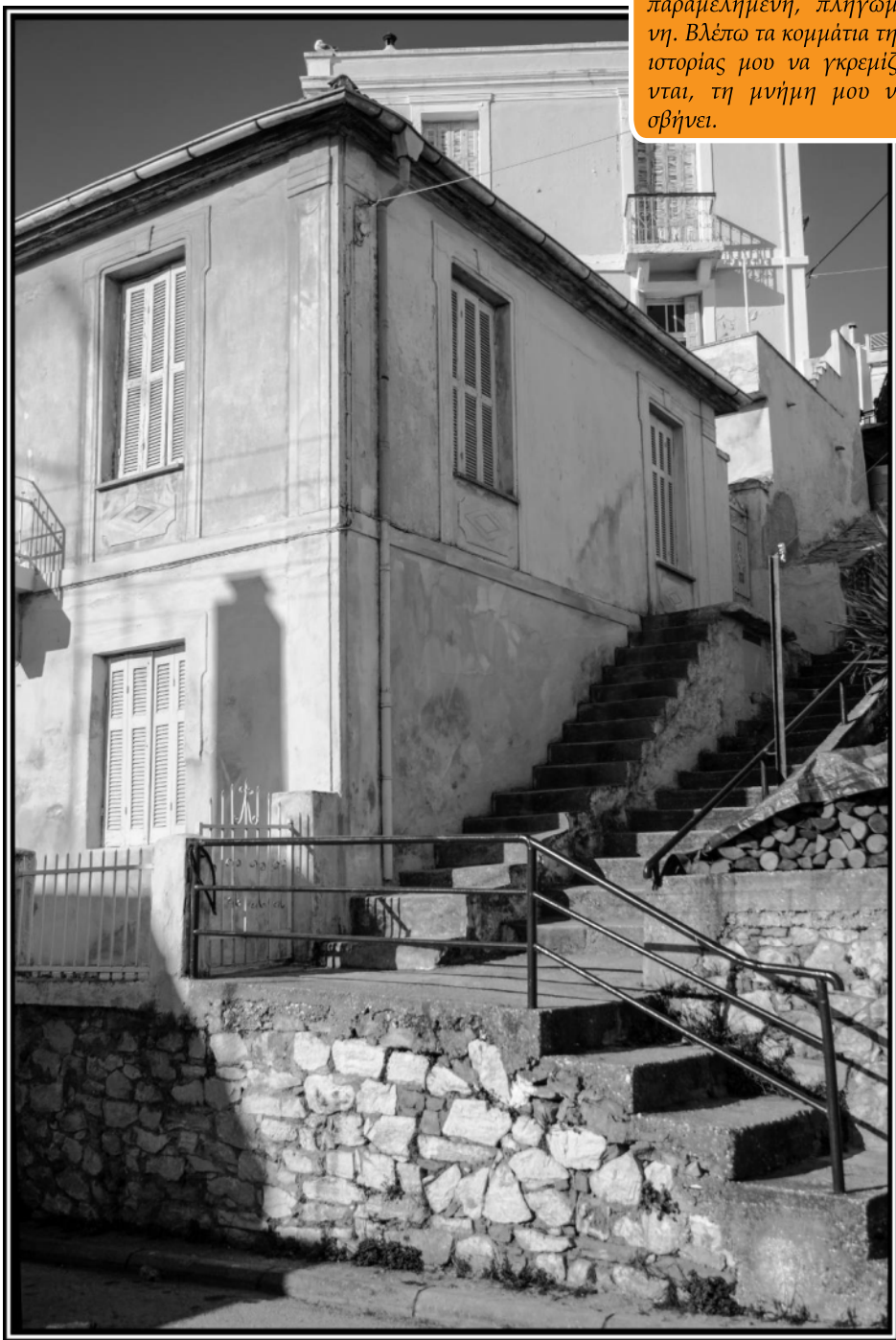
Αναρωτιέμαι... Γιατί με εγκαταλείπετε; Γιατί αφήνετε τις ρίζες σας να χαθούν; Μήπως σας είναι πιο βολικό να με βλέπετε έτσι, ετοιμόρροπη, ανήμπορη να διαμαρτυρηθώ;

Ξέρω πως κάποιοι ακόμα με αγαπούν. Με φωτογραφίζουν, με θαυμάζουν, με νοσταλγούν. Μα η αγάπη δεν φτάνει. Χρειάζομαι φροντίδα, πράξεις, αποφάσεις. Χρειάζομαι ανθρώπους που θα παλέψουν για μένα, που θα με ξανακάνουν ζωντανή.

Θυμάμαι σαν χτες το καλοκαίρι του 1999 που μια ομάδα φοιτητών αρχιτεκτόνων από το Μετσόβιο Πολυτεχνείο ζωντάνεψε τις καπναποθήκες μου. Το πάθος τους και ο ενθουσιασμός τους πέτυχαν όσα δεν έχουν πετύχει οι αρμόδιοι τόσες δεκαετίες.

Μη με αφήνετε να χαθώ. Δώστε μου πίσω τη φωνή μου, το παρελθόν μου, το μέλλον μου. Γιατί χωρίς εμένα, δεν θα είστε κι εσείς οι ίδιοι. Είμαι η Καβάλα σας. Κι εγώ αξίζω καλύτερα."

Σήμερα, στέκομαι παραμελημένη, πληγωμένη. Βλέπω τα κομμάτια της ιστορίας μου να γκρεμίζονται, τη μνήμη μου να σβήνει.

Θα ζητούσε, λοιπόν, το παρελθόν της να συνδεθεί άρρηκτα με το παρόν και το μέλλον της. Τα έρημα κτήρια, κουφάρια μιας άλλης εποχής καταρρέουν και μαζί τους καταρρέουν οι μνήμες και οι φωνές της πόλης. Απεγνωσμένα θα αναζητούσε λύσεις, ώστε τα βιομηχανικά κελύφη και τα νεοκλασικά κτήρια να επαναπροσδιοριστούν προκειμένου να αναδείξουν την ταυτότητά της.

Υπάρχει άραγε κάποιος που θα μπορούσε να σώσει αυτά ακίνητα πολιτιστικά κτίσματα στα οποία εδράζεται η αρχιτεκτονική κληρονομιά των Καβαλιωτών; Μα φυσικά θα απαντούσε κάποιος...

Υπάρχουν επιστήμονες, φοιτητές που πραγματευόμαστε στις πτυχιακές και μεταπτυχιακές εργασίες τον μετασχηματισμό αυτών των κτισμάτων σε πρωτότυπους χώρους, αλλά τίποτα δεν υλοποιείται (αυτό, βέβαια, είναι ένα άλλο θέμα)

Η λύση είναι μπροστά μας - αλλά δεν την επιλέγουμε

Η αποκατάσταση αυτών των κτιρίων δεν είναι πολυτέλεια, είναι ανάγκη. Είναι η επένδυση στην ιστορία και τον πολιτισμό. Είναι το καθήκον μας απέναντι στην πόλη μας.

Ενεργοποίηση του Δήμου και των πολιτών. Να απαιτήσουμε διαφάνεια, προγράμματα διάσωσης, άμεσες παρεμβάσεις.

Αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων. Υπάρχουν προγράμματα που επιδοτούν την ανακαίνιση ιστορικών κτιρίων, αλλά παραμένουν αναξιοποίητα.

Συνεργασία με ιδιώτες και επενδυτές. Η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να γίνει μοχλός ανάπτυξης, αν αντιμετωπιστεί με σεβασμό και όραμα.

Εκπαιδευτικές δράσεις. Οι νέες γενιές πρέπει να μάθουν την αξία αυτών των κτιρίων, να μην τα βλέπουν ως ερείπια αλλά ως θησαυρούς προς διάσωση.

Η πολιτιστική μας κληρονομιά δεν είναι μόνο οι αρχαιολογικοί χώροι, αλλά και τα νεότερα κτήρια που κουβαλούν την ιστορία του τόπου. Η εγκατάλειψή τους είναι εγκατάλειψη της ταυτότητάς μας. Ίσως είναι καιρός να αναλάβουμε δράση, πριν είναι πολύ αργά.

Αν δεν δράσουμε τώρα, αύριο θα είναι αργά

Η διατήρηση των υλικών αυτών τεκμηρίων ως μάρτυρες της μνήμης αποτελεί ανάγκη. Η ανάγκη αυτή εδράζεται στη δημιουργία χώρων συνάντησης και

συναναστροφής όλων των κατοίκων του αστικού χώρου. Τα αστικά κενά μέσα από δράσεις μπορούν να μετασχηματιστούν σε πρωτότυπους χώρους. Η ενσωμάτωσή τους στο παρόν της πόλης και η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες του παρόντος είναι επιτακτική, έτσι ώστε ο κάθε άνθρωπος να συνειδητοποιήσει την ατομική και συλλογική του ταυτότητα. Η από κάτω (bottom up) ανάπτυξη, η συμμετοχική προσέγγιση, η συναίνεση των πολιτών με τη βοήθεια των τεχνολογικών μέσων αποτελούν μοναδικές ευκαιρίες για δράσεις που θα αναδείξουν τα κτίρια ως συνδεδετικοί κρίκοι του παρελθόντος της πόλης με το παρόν της και θα θέσουν τα θεμέλια της βιώσιμης αστικής εξέλιξης. Καθίσταται, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη η αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς υπακούοντας στους κανόνες της αστικής αειφορίας με την συνεργασία των κατοίκων, των οικονομικών παραγόντων, και των θεσμοθετημένων αρχών.

Κάθε μέρα που περνά, ένα ακόμη κτίριο πλησιάζει στην οριστική κατάρρευση. Κάθε μήνας που περνά, ένα ακόμη κομμάτι της ιστορίας μας εξαφανίζεται. Αν δεν αντιδράσουμε τώρα, θα ξοπνήσουμε μια μέρα σε μια πόλη αγνώριστη, χωρίς τα τοπία της, χωρίς την ψυχή της. Και τότε, θα αναρωτιόμαστε πώς φτάσαμε ως εδώ. Αλλά θα είναι αργά.

Τα όμορφα κτίρια όμορφα καταρρέουν, γιατί εμείς το επιτρέπουμε. Καιρός να σταματήσουμε αυτή την προδοσία.

ΠΗΓΗ PHOTO: www.nostimonimagr

Περί γυναικών ... ο λόγος (και όχι μόνο)

ΑΡΘΡΟ

των **Σοφίας Μούτλια,**
Μαρίας Βοζιάνη

Αποτελέσματα πρόσφατης έρευνας έφεραν στο φως της δημοσιότητας μια οδυνηρή πραγματικότητα. Η γυναικοκτονία -λέξη ταμπού ως τα χθες κατsoχεί θεαματικά και ποικιλοτρόπως στην περιρρέουσα σφαίρα του δημόσιου βίου.

Φρικαλέες σκηνές και αιμοδιψείς γυναικοκτόνοι παρελάνουν νυχθημερόν στα τηλεοπτικά πάνελ. Βυθομετρώντας με ανθρωπιστικά κριτήρια τις αντοχές, τις ανοχές, αλλά κυρίως- τις ενοχές μας . Σαφώς όλα αυτά στοιχειοθετούν μία αδιαμφισβήτητη αλήθεια έστω κι αν τεχνιέντως προσφέρουν άρτον και θεάματα σένα κανιβαλολάγνο κοινό, θυσία στον βωμό της τηλεθέασης.

Η πολιτική ορθότητα επιτάσσει να ομιλούμε δημοσίως περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πίστοι θιασώτες του πιο ιερού ατομικού δικαιώματος, αυτού της ανθρώπινης ζωής.

Μήπως όμως τελικά αυτή η εμμονή μας να υπερπροβάλουμε και να ταμπελοποιούμε την ίδια την γυναικεία μας υπόσταση, αυτός ο άκρατος υπέρ φεμινισμός αυτοακυρώνει την ανάγκη υπεράσπισης του, αφού προσκρούει στην ίδια την έννοια του ανθρώπου; Μήπως τα λόγια περισσεύουν όταν οι βιολογικοί εμφύλιοι χαρακτηρισμοί - άνδρας και γυναίκα - καλύπτονται αυτονόητα πίσω από την ίδια την έννοια των ανθρώπων; Αν η θεαματοποίησή των γυναικοκτονιών αποτελεί απλά μια συνιστώσα, το πρόβλημα είναι ευρύτερο και δυστυχώς πηγάζει και από το ίδιο το γυναικείο φύλο.

Κι ενώ εμείς οι ίδιες υιοθετούμε πρόθυμα τον ρόλο του θύματος, την ίδια στιγμή αυτοενοχοποιούμε, όταν δεν επιτελούμε με μαεστρία το γυναικείο μας ρόλο : Πονηρό θηλυκό, κατεργάρα γυναίκα, σεξ σύμβολο και πάει

λέγοντας ... Ο ερωτισμός ίδιον της γυναικείας μας φύσης γίνεται μια βολική πανοπλία πίσω από την οποία κρυβόμαστε βγάζοντας σαν γατούλες τα νύχια μας, όταν μας τον θέσουν υπό αμφισβήτηση.

Ακριβώς, όμως, αυτή η ηδυπάθεια, αποδεικτικό της θηλυκότητας ή της στιγματικής θηλυπρέπειας, γίνεται η καταδίκη μας, το βαρύ φορτίο που μεταφορτώνουμε μαζί με τις έμφυλες ιδεοληψίες μας στην επόμενη γενιά : -Οι γυναίκες δεν μιλούν έτσι - πρέπει να σέβονται τον άντρα σου - Μην ντύνεσαι έξαλλα ,προκαλείς . Πόσες φορές και μάλιστα ασυνείδητα βγαίνουν από το στόμα μας αυτές οι αφοριστικές διατυπώσεις . Άπειρες θα σου απαντήσω ! Κι αυτό είναι αλήθεια το αξιοπερίεργο.

Ο ακρογωνιαίος λίθος της αξιοπρέπειας μας είμαστε εμείς οι ίδιες. Εμείς που την καταρρακώνουμε με τις σεξιστικές μας προβολές, εμείς είμαστε αυτές που την επικαλούμαστε, όταν θίγεται από το έτερο φύλο ξεχνώντας πως τελικά η βάσης είναι ενιαία. Δεν έχει σημασία αν είναι αρσενική ή θηλυκή . Η αξιοπρέπεια δεν έχει χρώμα, φύλο, εθνικότητα. Είναι και η ίδια για όλους μας, για όσους τελικά παραμένουμε.

«Ποια είναι λοιπόν η ενδεδειγμένη συμπεριφορά για την σύγχρονη γυναίκα; Ποια τυπικά προσόντα απαιτεί η ανδροκρατούμενη κοινωνία μας;»

Παράλληλα, βέβαια, πρέπει να δούμε εις βάθος το πρόβλημα και κάτω από μια άλλη προοπτική. Μήπως τελικά και το έτερον φύλον καταπιέζεται από μια επιβαλλόμενη αρρενωπότητα, την αρχαιοελληνική ανδρεία και εγκλωβίζεται στον αρχικό τυπικό του ρόλο, σαν τον

πρωτόπλαστο Αδάμ, νιώθοντας να απειλείται από την σύγχρονη Εύα;

Μια Εύα η οποία υιοθετώντας το ανδρόγυνο στυλ, γυναίκα και άνδρας μαζί θέτει υπό αμφισβήτηση την έμφυλη σκευή του και μαζί τα εχέγγυα της ίδιας του της υπόστασης;

Ως σύγχρονος τιμωρός, παλαι ποτέ κυνηγός, προσπαθώντας να αναχαιτίσει τον φρενήρη δυναμισμό της σύγχρονης γυναίκας, ξαναβρίσκει ετεροχρονισμένα το κτηνώδες πρόσωπο του, θύμα και ο ίδιος των ιδίων σκοταδιστικών έμφυλων ιδεοληψιών.

Ποια είναι λοιπόν η ενδεδειγμένη συμπεριφορά για την σύγχρονη γυναίκα; Ποια τυπικά προσόντα απαιτεί η ανδροκρατούμενη κοινωνία μας;

Όσο και αν με θλίβει η συγκεκριμένη παραδοχή είναι γεγονός ότι άνδρες ελέγχουν τα ηνία σε θέσεις ευθύνης και υποκινούν τα γρανάζια του κοινωνικοπολιτικού οικοδομήματος. Ας αποφασίσουν επιτέλους τι θα τους κάνουν να νιώσουν ποιο ασφαλείς και σίγουροι για την επίτευξη του φερόμενου γενετήσιου προσδιορισμού τους. Μια γυναίκα αδύναμη, υποτακτική, δουλοπρεπής, φερέφωνο και ηττοπαθές ανδράποδο, άνευρο κατασκεύασμα μίας πατριαρχικής σκοταδιστικής κοινωνίας; Ή μήπως μια γυναίκα ελεύθερη, δημιουργική, δυναμική, πρωτοπόρα που θα φωτίζει με την γενετήσια ορμή της, που δικαιωματικά της ανήκει, την εξέλιξη και την πρόοδο;

Σίγουρα θα συμφωνήσουν οι αγαπητοί μου αναγνώστες ότι η σύμπλευση των δύο φύλων είναι η μόνη ασφαλής και αποτελεσματική λύση. Συνοδοιπόροι και όχι ανταγωνιστές ο ένας δίπλα στον άλλο και όχι ο ένας πίσω από τον άλλον, μπορούμε να βαδίσουμε την πορεία μας χωρίς μικρόνοες αντιπαραθέσεις, μειωτικούς και μικρόψυχους χαρακτηρισμούς και παθογενή κατηγοριοποίηση σε μια κοινωνία όπου το βιολογικό φύλλο είναι απλά η εξωτερική εικόνα της κοινωνικής μας υπόστασης.

ΑΡΘΡΟ

Η Μάστιγα των
Ναρκωτικώντων Γιάννη Βουλαλά,
Γρηγόρη Αποστολίνα

Η διακίνηση και η χρήση ναρκωτικών είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της εποχής μας και επηρεάζει βαθιά ανθρώπους, οικογένειες και κοινωνίες. Η απειλή των ναρκωτικών δεν είναι μόνο ένα ζήτημα εγκληματικότητας, αλλά αποτελεί ένα πολυδιάστατο κοινωνικό, οικονομικό και υγειονομικό πρόβλημα. Το ζήτημα αυτό αγγίζει όλες τις περιοχές της Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένης και της Καβάλας. Οι συνέπειες της εξάπλωσης των ναρκωτικών είναι έντονες, επηρεάζοντας κυρίως τους νέους αλλά και το σύνολο της κοινωνίας. Οι έρευνες φέρνουν στο φως απογοητευτικά ποσοστά, ενώ από την άλλη οι κάτοικοι σιγομουρμουρίζουν για τα κακώς κείμενα.

Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και ειδικότερα η Καβάλα, αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις σχετικά με τη διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών. Οι αστυνομικές αρχές της περιοχής πραγματοποιούν συνεχείς επιχειρήσεις για την καταπολέμηση αυτών των φαινομένων, οδηγώντας σε πολυάριθμες συλλήψεις. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, κατά το διάστημα από 29 Ιανουαρίου έως 4 Φεβρουαρίου 2025, συνελήφθησαν έντεκα άτομα σε περισχές της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών. Οι συλλήψεις πραγματοποιήθηκαν από αστυνομικούς των Διευθύνσεων Αστυνομίας Δράμας, Αλεξανδρούπολης, Ροδόπης και Καβάλας. Νωρίτερα, από 1 έως 7 Ιανουαρίου 2025, συνελήφθησαν επτά άτομα σε περισχές της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για παρόμοια αδικήματα. Μεταξύ αυτών, εντοπίστηκε σύστημα καλλιέργειας κάνναβης σε κοντέινερ σε οικισμό της Καβάλας.

Η αύξηση της χρήσης ναρκωτικών στην Καβάλα δεν είναι τυχαία, αλλά προκύπτει από διάφορους και πολύπλοκους λόγους. Η παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα, η ανεργία, η έλλειψη εκπαίδευσης και πληροφόρησης για τους κινδύνους των ναρκωτικών, καθώς και η απουσία υποστήριξης σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες είναι μερικοί από τους βασικούς λόγους. Αυτοί οι παράγοντες συχνά οδηγούν άτομα, κυρίως από πιο ευάλωτες ομάδες, στην εμπλοκή με ναρκωτικά, είτε ως χρήστες είτε ως διακινητές. Παράλληλα, οι νέοι

αναζητούν τρόπους να ξεφύγουν από τις πιέσεις της καθημερινότητας, συχνά επηρεασμένοι από λάθος πρότυπα. Επιπλέον, η πρόσβαση στις ουσίες αυτές έχει γίνει πιο εύκολη μέσω της διακίνησης που συμβαίνει τόσο μέσα στην πόλη όσο και στις γύρω περιοχές.

"Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και ειδικότερα η Καβάλα, αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις σχετικά με τη διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών"

Οι επιπτώσεις του προβλήματος των ναρκωτικών είναι πολύπλευρες. Σε ατομικό επίπεδο, οι χρήστες αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Οι πιο ελαφριές επιπτώσεις προκαλούν βλάβες στον εγκέφαλο, ενώ οι πιο σοβαρές, σε ακραίες περιπτώσεις, μπορούν να οδηγήσουν ακόμα και στον θάνατο. Παράλληλα, η κοινωνική απομόνωση είναι σχεδόν αναπόφευκτη. Η εξάρτηση αποξενώνει το άτομο από την οικογένεια, τους φίλους και το κοινωνικό του περιβάλλον, παγιδεύοντάς το σε έναν κύκλο μοναξιάς και περιθωριοποίησης. Σε επίπεδο οικογένειας, τα μέλη που έχουν να αντιμετωπίσουν την εξάρτηση βιώνουν έντονη συναισθηματική και οικονομική πίεση, προσπαθώντας να βοηθήσουν το αγαπημένο τους πρόσωπο. Επιπλέον, η διακίνηση ναρκωτικών συνδέεται άμεσα με την αύξηση της

εγκληματικότητας. Στις μεγάλες πόλεις, η κατάσταση είναι ακόμα πιο δύσκολη λόγω της αυξημένης ζήτησης για πιο ισχυρές και επικίνδυνες ουσίες. Η διαθεσιμότητα των ουσιών αυτών αυξάνεται λόγω της παράνομης διακίνησης, ενώ οι διακινητές συχνά εκμεταλλεύονται τα σύνορα για να μεταφέρουν μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών στα αστικά κέντρα, όπου ο μεγάλος πληθυσμός διευκολύνει τη διάδοση της χρήσης. Το παράνομο εμπόριο συνδέεται με φαινόμενα βίας, διαφθοράς και πολιτικής αστάθειας, ενώ αποφέρει τεράστια κέρδη σε εγκληματικές οργανώσεις. Το πολυσύνθετο αυτό ζήτημα κάνει τον έλεγχο ακόμα πιο δύσκολο.

Παρ' όλα αυτά, στην Καβάλα έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Η τοπική αυτοδιοίκηση και οι αρμόδιες αρχές έχουν ξεκινήσει δράσεις για να περιορίσουν τη διακίνηση ναρκωτικών. Οι αρχές έχουν ενισχύσει την αστυνόμευση στην πόλη, πραγματοποιώντας συστηματικούς ελέγχους, τόσο στοχευμένους όσο και τυχαίους, ώστε να έχουν καλύτερη εικόνα της κατάστασης και να περιορίσουν τη δράση των διακινητών.

Το ευτόχημα πάντως, όπως υποστηρίζουν

«Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και ειδικότερα η Καβάλα, αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις σχετικά με τη διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών»

ειδικοί, είναι ότι στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, συμπεριλαμβανομένης της Καβάλας, δεν παρουσιάζεται έντονη δραστηριότητα από τοπικές συμμορίες. Φυσικά αυτό δεν σημαίνει πως δεν υπάρχουν. Υπάρχουν και κινούνται υπογείως χωρίς έκδηλα προβλήματα. Σύμφωνα με απόρρητη έκθεση της ΕΛ.ΑΣ., μέλη εγκληματικών οργανώσεων χρησιμοποιούν περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης ως προσωρινά καταφύγια ή για άλλες δραστηριότητες. Οι ελληνικές αρχές παρακολουθούν στενά αυτές τις εξελίξεις και λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη και καταστολή εγκληματικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με ξένες εγκληματικές οργανώσεις. Παρά την παρουσία αυτών των ομάδων, δεν υπάρχουν αναφορές για συγκρούσεις μεταξύ συμμοριών στην περιοχή.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αποτελεσματικά, η κοινωνία της Καβάλας πρέπει να κινηθεί οργανωμένα και σε δημιουργική όσμωση όλων των φορέων. Η συνεργασία ανάμεσα στους πολίτες, τις τοπικές αρχές, τα σχολεία και διάφορους φορείς είναι απαραίτητη. Μόνο με τη συμμετοχή όλων μπορεί να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον όπου οι νέοι θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες και λιγότερους κινδύνους.

«Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αποτελεσματικά, η κοινωνία της Καβάλας πρέπει να κινηθεί με έναν συνολικό τρόπο.»

Ένας από τους βασικούς τρόπους καταπολέμησης του προβλήματος είναι η σωστή ενημέρωση για τις βλαβερές συνέπειες των ναρκωτικών, ξεκινώντας από την παιδική ηλικία, μέσα από τα σχολεία. Για παράδειγμα, μπορούν να οργανώνονται εκπαιδευτικές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή ειδικών, όπως ψυχολόγοι ή γιατροί, που θα εξηγούν στους νέους τους κινδύνους και θα τους ευαισθητοποιούν. Επίσης, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο μέσω στοχευμένων καμπανιών ενημέρωσης και κοινωνικών μηνυμάτων, συμβάλλοντας στη μείωση της εξάπλωσης των ναρκωτικών.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αποτελεσματικά, η κοινωνία της Καβάλας πρέπει να κινηθεί με έναν συνολικό τρόπο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑΡίσκο ή Ευκαιρία για Τολμηρούς;
Μια Διαδρομή Προκλήσεων και Ευκαιριών

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΤΩΝ **Άννα Ματσούκα,**
Χρυσοβαλάντου Ισπικούδη

Η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς τομείς της οικονομίας, παρά τις προκλήσεις που συχνά τη συνοδεύουν. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, με καινοτόμες ιδέες και πρωτοβουλίες να αναδύονται τόσο στον τομέα της τεχνολογίας όσο και σε παραδοσιακούς κλάδους όπως ο τουρισμός, η αγροδιατροφή και η ναυτιλία.

Ωστόσο, η απόφαση για την ίδρυση μιας επιχείρησης στην Ελλάδα συνεπάγεται σημαντικό ρίσκο, λόγω ποικίλων παραγόντων. Πρώτον, το φορολογικό και ρυθμιστικό περιβάλλον συχνά χαρακτηρίζεται από αστάθεια, καθιστώντας δύσκολο για τους επιχειρηματίες να προβλέψουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Δεύτερον, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση παραμένει πρόκληση, ιδιαίτερα για μικρές και νεοφυείς επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν προηγούμενο ιστορικό ή εγγυήσεις.

Παράλληλα, οι επιχειρηματίες καλούνται να αντιμετωπίσουν τον έντονο ανταγωνισμό τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, ενώ οι αλλαγές στις καταναλωτικές τάσεις και οι τεχνολογικές εξελίξεις απαιτούν συνεχή προσαρμογή. Αυτοί οι παράγοντες αυξάνουν τον βαθμό ρίσκου που πρέπει να αναλάβει ένας επιχειρηματίας.

Ρωτήσαμε διάφορους επιχειρηματίες της

πόλης μας αναφορικά με την επαγγελματική τους κίνηση

Τοπικοί επαγγελματίες ανώνυμα αναφέρουν:

- Για να πω την προσωπική μου εμπειρία, το να πάρεις το ρίσκο για να ανοίξεις επιχείρηση είναι κάτι που το σκέφτεσαι πολύ. Στην Καβάλα, όλοι ξέρουμε ότι η αγορά είναι πιο μικρή και ο ανταγωνισμός μπορεί να είναι έντονος. Όμως, αυτό που με έκανε να το τολμήσω ήταν η αγάπη για αυτό που κάνω και η ανάγκη να προσφέρω κάτι διαφορετικό στην περιοχή.

-Η απόφαση να αναλάβω το ρίσκο και να ξεκινήσω επιχείρηση στην Καβάλα ήρθε κυρίως από την ανάγκη να δημιουργήσω κάτι δικό μου και να προσφέρω στην κοινότητα κάτι που να έχει αξία. Όταν βλέπεις ότι στην πόλη υπάρχουν ευκαιρίες που ίσως δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, σκεφτόμουν ότι ήταν η στιγμή να κάνω το βήμα. Βέβαια, πάντα υπάρχουν αμφιβολίες και φόβοι για το αν θα πετύχεις, αλλά το να βλέπεις ότι μπορείς να προσφέρεις δουλειά στην περιοχή σου, με έκανε να το πάρω απόφαση. Πιστεύω ότι το ρίσκο μπορεί να αποδώσει, ειδικά όταν αγαπάς αυτό που κάνεις και πιστεύεις στην ιδέα σου. Επιπλέον, στην Καβάλα, είναι πιο προσωπικές οι σχέσεις με τους πελάτες, και αυτό δίνει μία επιπλέον ώθηση, καθώς ξέρεις ότι αν τα καταφέρεις, μπορείς να έχεις έναν πιστό κύκλο πελατών. Αναγνωρίζοντας όμως και τις δυσκολίες που υπήρχαν, το ρίσκο το πήρα με βάση τη σιγουριά ότι δεν ήθελα να μείνω πίσω.

- Η αλήθεια είναι ότι το να πάρεις το ρίσκο να ξεκινήσεις επιχείρηση στην Καβάλα, ειδικά σε δύσκολες εποχές, δεν είναι καθόλου εύκολο. Δεν είχα την πολυτέλεια να μην το σκεφτώ πολύ. Η κατάσταση στην αγορά είναι δύσκολη, οι πελάτες απαιτητικοί και ο ανταγωνισμός σφικτός. Έχοντας ήδη

κάποιες αποτυχίες στο μυαλό μου από άλλες επιχειρήσεις γύρω μου που έκλεισαν ή έπεσαν σε δυσκολίες, ήξερα ότι το εγχείρημα δεν θα ήταν εύκολο. Όμως, μετά από αρκετή σκέψη και βλέποντας ότι δεν είχα και πολλές άλλες επιλογές, αποφάσισα να το τολμήσω. Η ανάγκη για να επιβιώσω και να εξασφαλίσω κάποια έσοδα με πίεσε να προχωρήσω. Και αν είμαι ειλικρινής, το ρίσκο το πήρα κυρίως από ανάγκη και όχι από ενθουσιασμό. Η αγορά είναι δύσκολη και η Καβάλα δεν είναι και η μεγαλύτερη πόλη για να βρεις πελάτες εύκολα. Πρέπει να δουλέψεις σκληρά και να είσαι έτοιμος να κάνεις θυσίες. Αλλά τι να κάνεις; Δεν έχεις και πολλές επιλογές αν θες να προχωρήσεις μπροστά.

- Πριν ξεκινήσω την επιχείρηση, ήμουν σε μια δουλειά που δεν με ικανοποιούσε. Η αγορά ήταν δύσκολη και η αβεβαιότητα με κρατούσε πίσω. Όμως, ένιωσα ότι αν δεν το τολμούσα, θα έμενα για πάντα σε μια ρουτίνα χωρίς μέλλον. Μετά την απόφαση, υπήρξαν δυσκολίες, αλλά κάθε μικρή επιτυχία με έκανε να πιστεύω πως αξίζει τον κόπο. Το ρίσκο το πήρα γιατί ήθελα να αλλάξω τη ζωή μου και να έχω τον έλεγχο του μέλλοντός μου.

- Τα θετικά του να πάρω ρίσκο είναι ότι απέκτησα ανεξαρτησία και έλεγχο στη ζωή μου. Το ρίσκο με ώθησε να μάθω νέες δεξιότητες και να εξελιχθώ. Επίσης, μου έδωσε την ευκαιρία να ακολουθήσω το όνειρό μου και να χτίσω κάτι δικό μου, το οποίο με γεμίζει ικανοποίηση, ακόμα κι αν οι δυσκολίες είναι πολλές. Από την άλλη, τα αρνητικά περιλαμβάνουν την αβεβαιότητα και το άγχος. Το ρίσκο δεν είναι ποτέ χωρίς κόστος – υπήρξαν στιγμές που ένιωσα ότι τα πράγματα δεν προχωρούν όπως τα περίμενα. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός και οι δυσκολίες μπορεί να κάνουν τη διαδικασία πολύ πιο σφικτή και απογοητευτική. Ωστόσο, αυτά τα αρνητικά είναι μέρος της πορείας και συχνά είναι αναγκαία για την πρόοδο.

Όλα όσα συζητήσαμε καταλήγουν στο εξής: Η ζωή και οι αποφάσεις δεν είναι ποτέ μαύρο-άσπρο. Το να πάρεις ρίσκο, είτε σε μια επιχείρηση είτε σε οποιονδήποτε τομέα, είναι γεμάτο αμφιβολίες, δυσκολίες και φόβους για αποτυχία. Είναι φυσικό να αισθάνεσαι ότι κάτι μπορεί να πάει στραβά και να αναρωτιέσαι αν αξίζει τον κόπο. Ωστόσο, αυτό το ρίσκο, αν το παλέψεις με πίστη και επιμονή, μπορεί να σε οδηγήσει σε προσωπική ανάπτυξη, ανεξαρτησία και νέες ευκαιρίες.

Στο τέλος, το ρίσκο δεν είναι μόνο για τους τολμηρούς ή τους αισιόδοξους – είναι για όσους καταλαβαίνουν ότι η ζωή δεν προχωρά χωρίς να βάλεις κάτι από το χέρι σου. Δεν ξέρεις ποτέ πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, αλλά αν δεν το δοκιμάσεις, μένεις στάσιμος. Όπως κι αν εξελιχθεί, όμως, η διαδικασία αυτή σου προσφέρει την ευκαιρία να μάθεις, να προσαρμοστείς και να ανακαλύψεις νέες δυνατότητες για τον εαυτό σου.

Παίρνοντας ρίσκο, οι επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν πολλαπλούς κινδύνους όπως πτώχευση, χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι, ανταγωνιστικοί κίνδυνοι, περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι φήμης αλλά και πολιτικοί και οικονομικοί κίνδυνοι. Οι επιχειρηματίες πρέπει να προγραμματίζουν με σύνεση όσον αφορά τον προϋπολογισμό και να δείξουν στους επενδυτές ότι εξετάζουν τους κινδύνους δημιουργώντας ένα ρεαλιστικό επιχειρηματικό σχέδιο. Τι τους οδηγεί όμως στο να το κάνουν αυτό; Στον επαγγελματικό τομέα, η ανάληψη υπολογισμένων κινδύνων μπορεί να οδηγήσει σε νέες ευκαιρίες και μεγαλύτερη επιτυχία. Όλοι οι οργανισμοί, ανεξαρτήτως μεγέθους, πρέπει να διαθέτουν ισχυρή διαχείριση κινδύνου. Αυτό συμβαίνει επειδή η διαχείριση κινδύνου βοηθά στον προληπτικό εντοπισμό και έλεγχο απειλών και τρωτών σημείων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τον οργανισμό.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΑΠΟ
«ΑΙΣΩΠΟ»

Σπισισμός: Ο αόρατος εχθρός των ζώων και της ηθικής μας!

ΤΩΝ **Άννα Ματσούκα, Δήμητρα Φραγγούλη, Χρυσοβαλάντου Ισπικούδη**

Ο σπισισμός είναι μια βαθιά ριζωμένη μορφή διάκρισης που περνά απαρατήρητη από την πλειονότητα των ανθρώπων. Όπως ο ρατσισμός και ο σεξισμός, έτσι και ο σπισισμός βασίζεται στην αυθαίρετη πεποίθηση ότι κάποια όντα αξίζουν περισσότερη ηθική αξία από άλλα, απλώς και μόνο λόγω του είδους τους. Η εκμετάλλευση και η κακοποίηση των ζώων—είτε για τροφή, ένδυση, πειράματα ή ψυχαγωγία—έχει κανονικοποιηθεί σε τέτοιο βαθμό που ελάχιστοι αναρωτιούνται για τη δικαιοσύνη αυτών των πρακτικών. Στη σύγχρονη λοιπόν κοινωνία, όπου η φροντίδα και ο σεβασμός προς τα ζώα συχνά παραμελούνται, υπάρχουν άνθρωποι που αφιερώνουν τη ζωή τους στη διάσωση και προστασία αδέσποτων και κακοποιημένων ζώων. Ένας από αυτούς τους χώρους προσφοράς είναι το καταφύγιο Αίσωπος, το οποίο λειτουργεί με αγάπη και αφοσίωση για να προσφέρει στα ζώα μια δεύτερη ευκαιρία για ζωή. Μέσα από αυτή τη συνέντευξη, θα γνωρίσουμε το έργο των εθελοντών, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, τη συνεργασία τους με άλλες οργανώσεις και, κυρίως, το πώς μπορούμε όλοι να βοηθήσουμε. Ήρθε η ώρα να αμφισβητήσουμε αυτή την ανισότητα και να επανεξετάσουμε τη σχέση μας με τα ζώα, αναζητώντας έναν κόσμο πιο δίκαιο και ηθικό για όλα τα έμβια όντα. Διότι η φροντίδα των ζώων δεν είναι μόνο ευθύνη λίγων ανθρώπων – είναι ευθύνη όλων μας!

Η κυρία Δέσποινα Αβραμίδου θα αναφερθεί σχετικά: **Ποιες είναι οι κύριες δράσεις σας για την φροντίδα των ζώων στο καταφύγιο**

Πρέπει καθημερινά να είμαστε εδώ βρέξει χιονίσει με ήλιο με ζέστη γιατί υπάρχουν κάποιες ψυχές που περιμένουν από μας. Γενικά χρειάζεται πολύ από τον προσωπικό μας χρόνο. (Βέβαια αυτές οι ψυχές δεν μαζεύτηκαν γιατί θέλαμε να μαζέψουμε τόσα ζώα εδώ απλώς είναι κάποια άρρωστα που κανένας δε θα νοιαζόταν για αυτά για να τους κάνει τη θεραπεία κάποια γέρικά,, όπου επίσης κανένας δεν νοιάζεται για αυτά, οπότε και εμείς μπήκαμε σ' αυτή διαδικασία γιατί

το έλεγε η ψυχή μας μπήκαμε σε αυτή της διαδικασία να έχουμε κάποια ζώα εδώ μέσα μπορέσουμε να δώσουμε αυτό που τους αξίζει και να έχουν και καλά γεράματα και καλή ζωή όσο μπορούμε κάτι που θα το είχαν έξω αν μπορούσα να το έξω δεν θα μπαίναμε σε αυτή τη διαδικασία.)

Υπάρχει συνεργασία με τοπικούς φορείς ή άλλες οργανώσεις;

Βεβαίως συνεργαζόμαστε με την Hands4strays Eleftheres για τον ίδιο σκοπό και από την Γερμανία την Jack Hilfe für Stratenpfoten οι οποίοι επιλέγουν ζώα μεγάλης ηλικίας

Πως χειρίζεστε καταγγελίες για κακοποίηση ζώων;

Διατηρούμε μια σελίδα στο Facebook άρα η επικοινωνία μας με τον κόσμο γίνεται από εκεί όπου μας έρχονται πολλές φορές καταγγελίες βέβαια δεν είμαστε ούτε η αστυνομία ούτε η εισαγγελία παρόλα αυτά μπορούμε μέσα από τον εθελοντισμό μας να πάμε να δω το ζώο να μιλήσουμε με τον ιδιοκτήτη να τον συμβουλευσουμε ότι αυτό που κάνει δεν είναι σωστό για το ζώο του και οι σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει είμαστε υποχρεωμένοι να καλέσουμε την αστυνομία και να αναλάβουν εκείνη την ευθύνη.

Τι είδους δράσεις κάνετε για να ευαισθητοποιήσετε τον κόσμο;

Όταν μας κάνουν πρόσκληση από σχολεία πηγαίνουμε και ενημερώνουμε τα παιδιά ελπίζοντας να τα ευαισθητοποιήσουμε επειδή υπάρχουν παιδί που δεν γνωρίζουν πως μπορούν να δραστηριοποιηθούν.

Η κακοποίηση των ζώων αυξάνεται τα τελευταία χρόνια αντί να μειώνεται;

Δυστυχώς να βγάζουμε όλα τα ψυχολογικά μας σε αδύναμα πλάσματα είτε αυτά είναι ζώα είτε είναι άνθρωποι.

Πως μπορούν τα σχολεία και οι τοπικές κοινότητες να εμπλακούν στο έργο σας;

Θα μπορούσαν να πλησιάσουν ένα σώματι να έρθουν να δουν από κοντά τι γίνεται τι κάνουν πως θα μπορούσαν να προσφέρουν σε ένα καταφύγιο η και δράσεις εκτός καταφυγίου υπάρχουν πολλά πράγματα που πρέπει να συζητηθούν να δούμε τι μπορεί να προσφέρει ο καθένας και θα ήταν μια εναλλακτική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο τον παιδιών.

Χρειάζεστε κάτι σε υλικά αγαθά;

Τροφή γιατί αυτά τα ζώα πρέπει να τρώνε καθημερινά όπως και 'μείς άλλωστε και φάρμακα γιατί αντιμετωπίζουν διάφορες αρρώστιες και κάποιες φορές τα φάρμακα είναι πολύ ακριβά για τα ζώα επίσης και χρήματα για χειρουργικές επεμβάσεις.

Υπάρχουν παραδείγματα κοινωνικής αδιαφορίας ή αντίθετα εξαιρετικής υποστήριξης που θα θέλατε να μοιραστείτε;

Αδιαφορία υπάρχει. Αδιαφορία ότι πάτησα ένα ζώο και δεν με ενδιαφέρει ότι βλέπω ένα κακοποιημένο ζώο και δεν με νοιάζει. Ότι βγάζουμε τις δικές μας φοβίες στα ζώα. Θεωρώ ότι ο κόσμος πρέπει να ενημερώνεται και να μάθει πως να αντιμετωπίζει τα ζώα που ίσως βρεθούν στο δρόμο του

Πως θα περιγράφατε τη στάση της τοπικής κοινωνίας απέναντι στα ζώα;

Κάθε φορά που χρειαζόμαστε κάποια βοήθεια είτε φάρμακα είτε τροφή ο κόσμος ανταποκρίνεται κάνοντας δωρεές, όταν πηγαίνουμε να μαζέψουμε τους κουμπάρδες έστω και 5 λεπτά που θα ρίξει κάποιος είναι πολύτιμα.

Ποιο είναι το μήνυμα που θέλετε να περάσετε στους αναγνώστες;

Πρέπει να υπάρχει σε όλους του τομείς υπευθυνότητα(υιοθεσίες, στείρωσεις, φάρμακα) Βάζουμε την λέξη αγάπη στην ζωή μας, δεν εγκαταλείπουμε τα ζώα μας αντιθέτως απευθυνόμαστε σε κάποιο σωματείο. Ακόμα και κάποια μικρή γειτονιά μπορεί να βοηθήσει αν συνεργαστούν μπορούν να βοηθήσουν.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΩΝ **Μαρίας Αραδούλη,**
Ζωής Νασιέλη
Χαράς Μόμτσου

Η βία, σε όλες τις μορφές της, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα της εποχής μας. Από τη φυσική και λεκτική βία μέχρι τη διαδικτυακή παρενόχληση και τη συστηματική καταπίεση, οι επιπτώσεις της είναι βαθιές και πολυδιάσπατες. Σήμερα, ζούμε σε έναν κόσμο όπου η βία δεν περιορίζεται στα φυσικά σύνορα. Με την τεχνολογία να γεφυρώνει αποστάσεις, η βία έχει βρει νέες μορφές και εκδηλώνεται σε πλατφόρμες που κάποτε θεωρούνταν ασφαλείς.

Ένα από τα πιο ανησυχητικά φαινόμενα είναι η βία κατά των γυναικών. Σύμφωνα με στατιστικές, μία στις τρεις γυναίκες παγκοσμίως θα βιώσει κάποια μορφή βίας στη ζωή της. Η έμφυλη βία δεν είναι μόνο φυσική ή σεξουαλική, αλλά περιλαμβάνει επίσης ψυχολογική κακοποίηση, οικονομική εκμετάλλευση και κοινωνικό αποκλεισμό. Οι γυναίκοκτονίες, ως η πιο ακραία μορφή αυτής της βίας, αποκαλύπτουν την παγκόσμια αποτυχία μας να προστατεύσουμε τις γυναίκες από τον κίνδυνο που συχνά υπάρχει ακόμα και μέσα στο ίδιο τους το σπίτι.

Η βία δεν περιορίζεται όμως στις γυναίκες. Παιδιά, ηλικιωμένοι, μέλη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, αλλά και άνδρες πέφτουν θύματα διαφόρων μορφών βίας. Ο εκφοβισμός στα σχολεία και οι διαδικτυακές απειλές είναι καθημερινές εμπειρίες για πολλούς νέους, ενώ η ρητορική μίσους και οι διακρίσεις αυξάνουν την περιθωριοποίηση ευπαθών ομάδων. Αυτή η συστηματική βία ενισχύει τον κοινωνικό αποκλεισμό και διαιωνίζει τις ανισότητες, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο που είναι δύσκολο να σπάσει.

Η τεχνολογία, αν και έχει προσφέρει τεράστιες δυνατότητες επικοινωνίας και προόδου, έχει επίσης γίνει εργαλείο βίας. Η διαδικτυακή παρενόχληση, οι απειλές μέσω κοινωνικών δικτύων και η διασπορά παραπληροφόρησης είναι μορφές βίας που επηρεάζουν εκατομμύρια ανθρώπους. Ιδιαίτερα ευάλωτοι είναι οι νέοι και τα παιδιά, που συχνά εκτίθενται σε επικίνδυνο περιεχόμενο ή βιώνουν διαδικτυακό εκφοβισμό. Η βία έχει βαθιές ρίζες στις κοινωνικές

Ζητείται ελπίς! Η ΒΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

δομές. Η φτώχεια, η ανεργία, η έλλειψη πρόσβασης σε εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη είναι παράγοντες που ενισχύουν την ευαλωτότητα και την πιθανότητα εμπλοκής σε βίαιες καταστάσεις. Η κοινωνική ανισότητα και η έλλειψη ευκαιριών δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου η βία συχνά γίνεται διάξοδος για την έκφραση της απογοήτευσης και της οργής.

Οι επιπτώσεις της βίας είναι καταστροφικές. Η ψυχολογική και συναισθηματική βλάβη που προκαλείται στα θύματα μπορεί να είναι μακροχρόνια, επηρεάζοντας την ποιότητα ζωής τους. Ο φόβος, το άγχος και η κατάθλιψη είναι κοινές συνέπειες, ενώ η σωματική βία συχνά οδηγεί σε σοβαρούς τραυματισμούς ή ακόμα και θάνατο. Επιπλέον, η βία επιβαρύνει το σύστημα υγείας, την οικονομία και το σύστημα δικαιοσύνης, δημιουργώντας σημαντικό κοινωνικό και οικονομικό κόστος.

Η αντιμετώπιση της βίας απαιτεί συντονισμένη δράση σε πολλά επίπεδα. Πρώτα απ' όλα, είναι αναγκαία η πρόληψη μέσω της εκπαίδευσης. Η ευαισθητοποίηση από

Αυτή η συστηματική βία ενισχύει τον κοινωνικό αποκλεισμό και διαιωνίζει τις ανισότητες, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο που είναι δύσκολο να σπάσει.

μικρή ηλικία σχετικά με την αξία της ισοτιμίας, του σεβασμού και της μη βίας είναι κρίσιμη. Τα σχολεία μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο, εισάγοντας προγράμματα που προάγουν τη συναισθηματική νοημοσύνη και την επίλυση συγκρούσεων χωρίς βία.

Η νομοθεσία πρέπει επίσης να ενισχυθεί. Οι νόμοι που καταδικάζουν τη βία πρέπει να είναι σαφείς, εφαρμόσιμοι και αυστηροί. Οι αρχές επιβολής του νόμου πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένες για να χειρίζονται περιστατικά βίας, ενώ οι δομές υποστήριξης για τα θύματα, όπως ξενώνες και γραμμές βοήθειας, πρέπει να ενισχυθούν. Η συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της κοινωνίας των πολιτών είναι απαραίτητη για την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης.

Η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο αντιμετώπισης της βίας. Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης πρέπει να αναλάβουν μεγαλύτερη ευθύνη για την προστασία των χρηστών από τη διαδικτυακή βία, εφαρμόζοντας αυστηρότερους κανόνες και φίλτρα. Παράλληλα, οι κυβερνήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν την τεχνολογία για την πρόληψη και την αντιμετώπιση περιστατικών, μέσω εφαρμογών αναφοράς βίας ή συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης.

Η κοινωνία μας πρέπει να υιοθετήσει μηδενική ανοχή στη βία. Ο στιγματισμός των θυμάτων πρέπει να αντικατασταθεί από υποστήριξη και κατανόηση, ενώ η ατιμωρησία των δράστών πρέπει να σταματήσει. Μόνο μέσω της συλλογικής προσπάθειας μπορούμε να ελπίζουμε σε μια κοινωνία όπου η βία δεν θα έχει θέση. Η βία δεν είναι αναπόφευκτη. Είναι ένα φαινόμενο που μπορούμε να αντιμετωπίσουμε, αρκεί να τολμήσουμε να δούμε τις αιτίες του και να δράσουμε αποφασιστικά. Ας κάνουμε τη δέσμευση να οικοδομήσουμε έναν κόσμο όπου η ειρήνη, ο σεβασμός και η δικαιοσύνη θα αποτελούν τις θεμελιώδεις αξίες της κοινωνίας μας.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΙΛΟΓΗ;

της **Δήμητρας Θεοχαρίδου**

Είμαι στο σπίτι μου.
Τα παράθυρα θολά από την βροχή.
Οι σκέψεις μου θολές από την βαρεμάρα.
Τι να κάνω να απασχοληθω;

Σκέφτομαι έχω διάβασμα πολύ.
Διαγωνίσματα, τεστ, παραγράφους στην ιστορία.
Και δεν θέλω να ανοίξω το βιβλίο.
Λέω που θα μου χρησιμεύσει;

Πολλές γνώσεις είναι προπαγάνδα.
Αυτά που βλέπουμε στις ειδήσεις είναι παραλλαγμένα. Εξυπηρετούν πολιτικούς σκοπούς.
Η εκπαίδευση και η ενημέρωσή μας κάνουν πλύση εγκεφάλου.

Όμως οι γυναίκες στο Ιράκ απαγορεύονται να μορφωθούν. Στην Ουκρανία και στην Γάζα οι άνθρωποι χάνουν ελπίδες τους. Στην Αμερική το χάος με τον νέο Πλανητάρχη.

Όλοι τρέχουν να σωθούν, δεν έχουν χρόνο για διάβασμα

Οπότε άνοιξα το βιβλίο.
Και διάβασα συστηματικά.
Και σκέφτηκα ότι η γνώση δεν είναι ποτέ άχρηστη αλλά παρεξηγημένη εξαιτίας μας.
Εγώ μεγαλώνοντας θα αξιοποιήσω το σωστό, το δίκαιο και το άδικο.

Πολλοί δεν έχουν αυτήν την επιλογή...

”

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: ΖΩΗ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

Η **Τεχνητή νοημοσύνη** έχει εισβάλει σε όλους τους τομείς της ζωή των ανθρώπων. Η δυναμική της παρουσία στην εκπαίδευση ανατρέπει τα μέχρι τώρα δεδομένα και ανοίγει νέες προοπτικές δημιουργώντας και νέες προκλήσεις. Ζητήσαμε από την κυρία Ζωή Γαβριηλίδου, καθηγήτρια γλωσσολογίας στο Δ.Π.Θ. και επισκέπτρια καθηγήτρια στο Σικάγο με πλούσιο ακαδημαϊκό, συγγραφικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο να τοποθετηθεί σχετικά

της **Μαρίας Τσενικλή**

Κυρία Γαβριηλίδου, μπορούμε να ισχυριστούμε πως το 2025 η τεχνητή νοημοσύνη μπήκε πλέον δυναμικά στη ζωή μας, και πιο ειδικά, στην εκπαίδευση;

Νομίζω πως η τεχνητή νοημοσύνη μπήκε πολύ δυναμικά από το Νοέμβριο του 2022, όταν έγινε η πρώτη αυτή έκδοση του ChatGPT. Από τότε και μετά έγινε μια μαζική, μία ραγδαία αλλαγή. Όλοι μάθαμε και αρχίσαμε να συζητούμε για την τεχνητή νοημοσύνη. Το μεταίχμιο ήταν τότε: το Νοέμβριο του '22, κυρίως στην Αμερική και στις υπόλοιπες χώρες, και ίσως λίγο αργότερα, αρχές του '23 και στην Ελλάδα, όπου θυμάμαι την πρώτη φορά που έπιασε ένας καθηγητής στο Πανεπιστήμιο φοιτητή να έχει χρησιμοποιήσει το ChatGPT και τότε αρχίσαμε να συζητούμε τι να κάνουμε με αυτό

Πώς μπορεί, κατά τη γνώμη σας, η τεχνητή νοημοσύνη να βοηθήσει και τον καθηγητή αλλά και τον μαθητή μέσα στην τάξη;

Η τεχνητή νοημοσύνη αν χρησιμοποιηθεί σωστά και με προϋποθέσεις μπορεί, πρώτα πρώτα, να κάνει την εκπαίδευση πιο δημοκρατική και πιο προσβάσιμη. Τι σημαίνει αυτό; Σήμερα, επειδή ακριβώς έχουμε πολύ μεγάλες τάξεις, από 20 μέχρι 30 παιδιά δεν μπορεί ο εκπαιδευτικός να προσφέρει στον καθένα αυτό που πραγματικά χρειάζεται. Άρα, χρειάζεται να έχουμε αυτό που λέμε εξατομικευμένη μάθηση. Δηλαδή, ο καθένας να μαθαίνει αυτά που χρειάζεται και με τον τρόπο που μαθαίνει καλύτερα. Αυτό όμως δεν μπορεί να γίνει σήμερα στην τάξη. Με την τεχνητή, όμως, νοημοσύνη και με τους virtual assistant, όπως τους λέμε, μπορείς να το πετύχεις αυτό. Μάλιστα, έρευνες έχουν δείξει ότι αν λάβει κανείς εξατομικευμένη μάθηση, τότε μπορεί να βελτιώσει τον βαθμό του κατά δύο μονάδες. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί μας κάνει να καταλάβουμε ότι τελικά, όταν ένας μαθητής δεν έχει καλή επίδοση στο σχολείο, δεν φταίει ο τρόπος που μαθαίνει ο μαθητής, ή ότι ο μαθητής έχει κάποιο πρόβλημα, αλλά φταίει ο τρόπος που διδάσκουμε. Αν ο καθένας διδαχθεί με τον τρόπο που τον βοηθάει να μάθει, γιατί όλοι μπορούμε να μάθουμε, τότε η γνώση μας θα είναι πολύ μεγαλύτερη.

«Η τεχνητή νοημοσύνη αν χρησιμοποιηθεί σωστά και με προϋποθέσεις μπορεί, πρώτα πρώτα, να κάνει την εκπαίδευση πιο δημοκρατική και πιο προσβάσιμη»

Υπάρχουν κίνδυνοι σχετικά με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση;

Υπάρχουν πολλοί κίνδυνοι. Καταρχάς, όλο το ζήτημα των προσωπικών δεδομένων. Είσης, τα δεδομένα με τα οποία εκπαιδεύσαμε όλα αυτά τα chatbots είναι προκατειλημμένα, είναι biased, όπως λέμε στα αγγλικά. Οπότε, δεν ξέρουμε όταν μας απαντά σε ερωτήματα που του θέτουμε αν υπάρχουν προκαταλήψεις που αφορούν στο φύλο, τη φυλή, την εθνικότητα, και όλα αυτά αυτός είναι ένας άλλος ηθικός κίνδυνος. Βέβαια, υπάρχει και το ζήτημα των fake news. Και ένας τελευταίος κίνδυνος έχει να κάνει με αυτό που λέμε Θάλαμοι Αντήχησης ή echo chambers. Όταν διαβάζουμε, ο αλγόριθμος αποτυπώνει το τι είδους κείμενα μας αρέσουν, και στη συνέχεια τροφοδοτεί το timeline μας με πράγματα σαν κι αυτά που διαβάζουμε. Αυτό, λοιπόν, μας κάνει να ζούμε σε μία φούσκα, να νομίζουμε ότι όλοι διαβάζουν τα ίδια πράγματα με εμάς, ότι αυτά είναι τα μόνα αναγνώσματα που υπάρχουν

«Πρέπει να έχουμε γραμματισμό στην τεχνητή νοημοσύνη»

Πιστεύετε ότι υπάρχει κίνδυνος, λόγω της τεχνητής νοημοσύνης, οι μαθητές να σταματήσουν να χρησιμοποιούν τη κρίση τους και να εγκλωβιστούν μπροστά στην οθόνη;

Υπάρχει. Η προϋπόθεση για να μη γίνει αυτό, είναι να έχουμε γραμματισμό στην τεχνητή νοημοσύνη. Αυτό σημαίνει οι εκπαιδευτικοί μας να μας εκπαιδεύσουν ώστε, όχι μόνο να ξέρουμε τα είδη τεχνητής νοημοσύνης και το που εφαρμόζεται, αλλά να γνωρίζουμε και όλους τους κινδύνους και τα ηθικά ζητήματα που υπάρχουν και συνδέονται με την τεχνητή νοημοσύνη, και προπάντων, να μπορούμε να τη χρησιμοποιούμε κριτικά. Να μπορούμε να επικοινωνούμε με αποτελεσματικό τρόπο με τα ρομπότ και τις μηχανές.

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αντικαταστήσει εν μέρει τον ρόλο του καθηγητή;

Σε καμία περίπτωση δεν θα αντικαταστήσει η τεχνητή νοημοσύνη τον καθηγητή. Ο ρόλος όμως του καθηγητή θα αλλάξει. Και ενώ τώρα είναι η πηγή της γνώσης, δηλαδή ό,τι μαθαίνουμε, το μαθαίνουμε από τον καθηγητή, εκεί θα μαθαίνουμε από διάφορα content, από διαφορετικά εκπαιδευτικά περιεχόμενα και ο καθηγητής θα βοηθήσει στο να αποκτήσουμε "μεταγνώση", δηλαδή να συνειδητοποιήσουμε το πώς μαθαίνουμε, για να μπορούμε να επιλέγουμε κάθε φορά το κατάλληλο περιεχόμενο για εμάς και να το επεξεργαζόμαστε,

«Ο ρόλος όμως του καθηγητή θα αλλάξει»

Τελικά είναι ηθικό να χρησιμοποιούμε το ChatGPT;

Είναι πολύ ηθικό να το χρησιμοποιούμε, αλλά υπό προϋποθέσεις. Πρέπει, δηλαδή, να το δαμάσουμε. Αυτό σημαίνει ότι οι καθηγητές πρέπει να αλλάξουν τον τρόπο και αυτά που ζητούν γιατί αυτά μπορείτε να τα ρίξετε στο ChatGPT και να σας γράψει τις απαντήσεις.

Πόσο έτοιμη θεωρείτε ότι είναι η ελληνική κοινωνία και ειδικότερα η ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα να δεχτεί τη τεχνητή νοημοσύνη;

Λοιπόν, κάθε φορά, μπροστά σε κάθε καινούργιο, υπάρχει ο φόβος. Είναι ένα απόλυτα λογικό συναίσθημα. Είναι το συναίσθημα που νιώθει ο άνθρωπος, προκειμένου να εκλογικεύσει τα πράγματα και μετά να αρχίζει να τα αφομοιώνει. Κάτι αντίστοιχο συνέβη και παλαιότερα με άλλα πράγματα και γενικότερα με την πρόοδο. Τώρα δεν έχουμε το περιθώριο χρόνο δυστυχώς. Οι αλλαγές γίνονται με τόσο ραγδαίο ρυθμό, που πρέπει πραγματικά να ακολουθήσουμε, γιατί αν χάσουμε το τρένο της τεχνητής νοημοσύνης, θα βρεθούμε στο περιθώριο. Θα υποστούμε αυτό που λέμε ψηφιακό αποκλεισμό, και κυρίως αυτό σημαίνει ότι οι μαθητές δεν θα έχουν να ανταγωνιστούν μόνο τα παιδιά από την Ελλάδα που είχαμε εμείς, αλλά με παιδιά από όλο τον κόσμο, λόγω της παγκοσμιοποίησης. Δεν πρέπει να τα αφήσουμε να μείνουν πίσω, πρέπει να τα βάλουμε στο ίδιο επίπεδο με τα άλλα παιδιά, στην Αμερική, στην Ασία, στην Ευρώπη και τα λοιπά. Αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα τώρα.

Αν ρωτούσαμε τη τεχνητή νοημοσύνη για την άποψή της αναφορικά με το ελληνικό σχολείο, τι πιστεύετε πως θα μας απαντούσε;

Στα θετικά, λοιπόν, θα έλεγε, είμαι βέβαιη, ότι στο ελληνικό σχολείο δίνουμε πολλές γνώσεις. Έχουμε πολύ εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Στα αρνητικά, θα έλεγε ότι έχουμε ένα πολύ θεωρητικό σχολείο. Δηλαδή μας δίνουν τη γνώση, αλλά δεν ξέρουμε τί να την κάνουμε. Ενώ έχουμε γνώσεις, δεν ξέρουμε τις γνώσεις αυτές πώς να τις μετασχηματίσουμε σε δεξιότητες (skills), για να τα πουλήσουμε στον εργοδότη και να πάρουμε, όχι μόνο μία καλή δουλειά, αλλά να πληρωνόμαστε και καλά. Αυτό μας λείπει.

«Στο ελληνικό σχολείο δίνουμε πολλές γνώσεις αλλά δεν ξέρουμε τι να την κάνουμε»

ΝΕΟΙ

Το άγχος των εξετάσεων

ΤΩΝ **Μαρίας Αδαμαντίου, Μαρίας Καμπουρίδου, Αριστέας Καραβελίδου, Γεωργίας Κουτσούμπη**

Ποιος δεν είδε εφιάλτη ότι έδινε γραπτές εξετάσεις; Ποιος δεν πονούσε το στομάχι του, όταν έγραφε εξετάσεις;

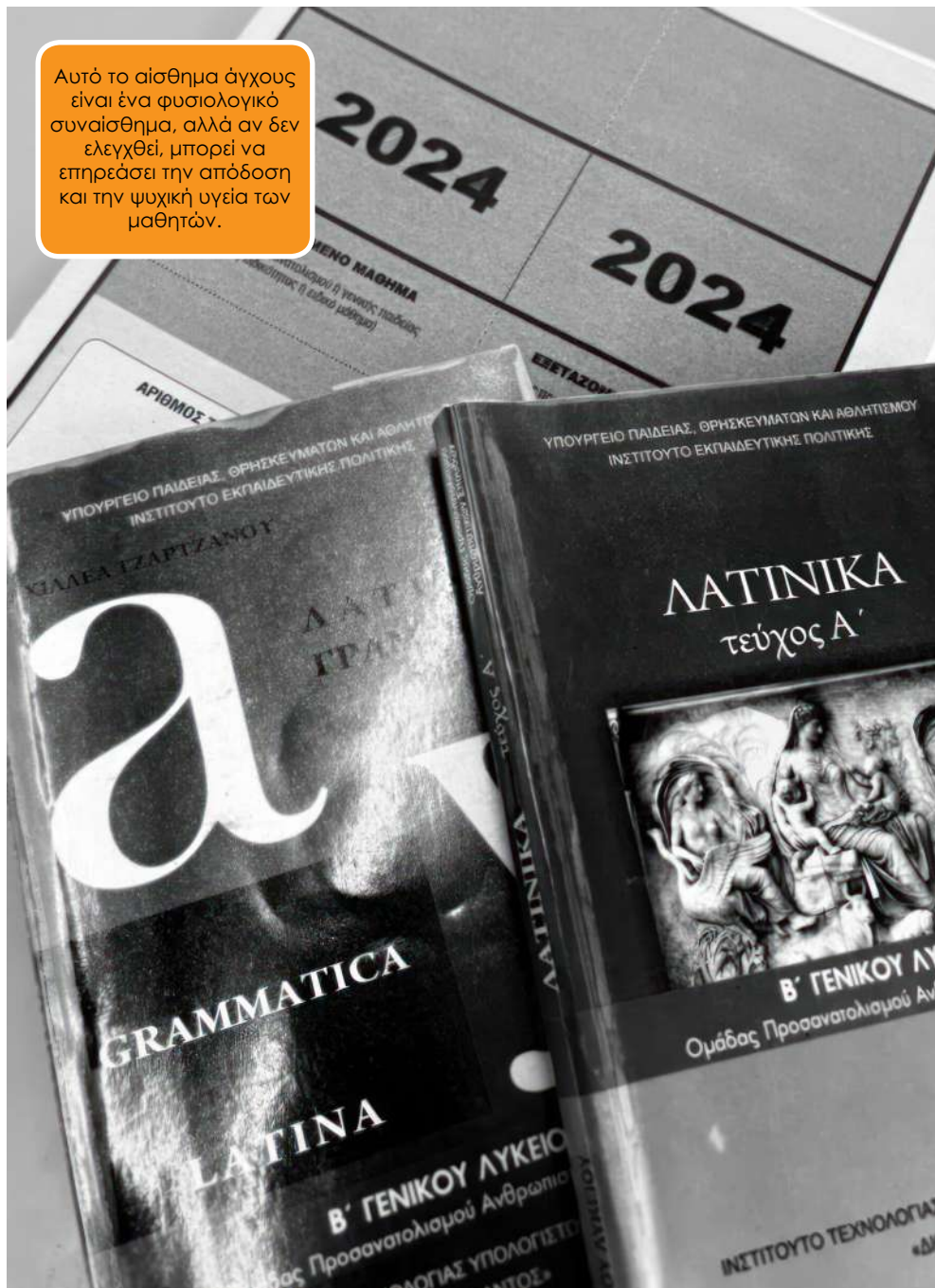
Το άγχος των εξετάσεων είναι ένα συχνό φαινόμενο που επηρεάζει τους μαθητές και φοιτητές κάθε ηλικίας. Πρόκειται για ένα συναισθηματικό ανησυχίας και την ανάγκη επίτευξης υψηλών στόχων και επιδόσεων. Συχνά, συνοδεύεται από σωματικά και ψυχολογικά συμπτώματα, όπως η ταχυπαλμία, αϋπνία, έλλειψη συγκέντρωσης και αρνητικές σκέψεις. Αν και ένα μικρό επίπεδο άγχους μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο για προσπάθεια, η υπερβολική ανησυχία μπορεί να μειώσει την απόδοση και να έχει άλλα αρνητικά αποτελέσματα. Η σωστή προετοιμασία, η διαχείριση του χρόνου και οι τεχνικές χαλάρωσης μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του, βοηθώντας τους μαθητές ή φοιτητές να αποδώσουν στο μέγιστο τις ικανότητές τους.

Η πίεση αυτή που βιώνουν οι μαθητές μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες. Σε πολλούς μαθητές δημιουργείται η αίσθηση ότι η επιτυχία στις εξετάσεις είναι απαραίτητη για την αξία τους από μικρή ηλικία. Έτσι, έχουν την ανάγκη να πετύχουν για να ικανοποιήσουν τον εαυτό τους αλλά και τους ανθρώπους τους. Η πίεση για επιτυχία που νιώθουν πολύ συχνά τους προκαλούν αυτό το άγχος. Παράλληλα, ο φόβος για την αποτυχία έχει το ίδιο αποτέλεσμα, καθώς η αποτυχία γίνεται αντιληπτή ως προσωπική αποτυχία και όχι ως προσωρινό εμπόδιο. Ο φόβος αυτός εκτείνεται όταν οι εξετάσεις θεωρούνται κρίσιμες για το μέλλον του νέου. Επιπλέον, η έλλειψη προετοιμασίας είναι ένας βασικός παράγοντας της ψυχολογίας. Η μη επαρκής προετοιμασία για τις εξετάσεις προκαλεί την

αβεβαιότητα για τις γνώσεις και τις ικανότητες του, επηρεάζει την αυτοεκτίμηση του και του δημιουργεί ανάγκη για χρόνο και έτσι το διάστημα μέχρι την εξέταση φαίνεται περιορισμένο και πιεστικό. Επίσης, οι αυστηρές προσδοκίες όπως και οι συγκρίσεις που επικρατούν, επηρεάζουν αρνητικά τον μαθητή την ώρα εκείνη. Με τις υψηλές προσδοκίες ο μαθητής αισθάνεται ότι πρέπει να τις ικανοποιήσει και έτσι αναζητά την τελειότητα, κάτι που συχνά οδηγεί σε απογοήτευση, όταν προκύπτει αποτυχία. Η σύγκριση με άλλους μπορεί να εμφανίσει υπερβολικό ανταγωνισμό επειδή υπάρχει η ανάγκη να υπερβεί τους άλλους.

Όλο αυτό το άγχος έχει σωματικές, ψυχολογικές και γνωστικές συνέπειες. Σωματικά, προκαλεί ταχυπαλμία, εφίδρωση, πονοκεφάλους, στομαχικές διαταραχές, αϋπνία και μυϊκή ένταση. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αίσθημα κόπωσης και μειωμένη ενεργητικότητα. Ψυχολογικά, προκαλεί έντονο στρες, εκνευρισμό, θλίψη, φόβο αποτυχίας και χαμηλή αυτοεκτίμηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να οδηγήσει σε κρίσεις πανικού ή ακόμα και σε συμπτώματα κατάθλιψης. Γνωστικά, επηρεάζει τη μνήμη, μειώνει τη συγκέντρωση και δυσκολεύει την ανάκληση πληροφοριών κατά τη διάρκεια των εξετάσεων. Το άτομο μπορεί να εμφανίσει “μπλοκαρίσματα” με αποτέλεσμα να ξεχνάει όσα έχει μελετήσει. Επιπλέον, το άγχος μπορεί να μειώσει τη λογική σκέψη και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων. Μακροπρόθεσμα, μπορεί να οδηγήσει σε απροθυμία για μάθηση, μειωμένο ενδιαφέρον για το σχολείο ή το πανεπιστήμιο και γενικότερη εξουθένωση. Ενδέχεται επίσης να επηρεάσει τη συμπεριφορά, προκαλώντας απομόνωση ή αποφυγή καταστάσεων που σχετίζονται με εξετάσεις. Αν δεν αντιμετωπιστεί, μπορεί να επηρεάσει

Αυτό το αίσθημα άγχους είναι ένα φυσιολογικό συναισθηματικό, αλλά αν δεν ελεγχθεί, μπορεί να επηρεάσει την απόδοση και την ψυχική υγεία των μαθητών.

την ψυχική υγεία και την ακαδημαϊκή πορεία του ατόμου, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο άγχους και μειωμένης απόδοσης.

Το άτομο μπορεί να εμφανίσει “μπλοκαρίσματα” με αποτέλεσμα να ξεχνάει όσα έχει μελετήσει. Επιπλέον, το άγχος μπορεί να μειώσει τη λογική σκέψη και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων.

Αυτό το αίσθημα άγχους είναι ένα φυσιολογικό συναισθηματικό, αλλά αν δεν ελεγχθεί, μπορεί να επηρεάσει την απόδοση και την ψυχική υγεία των μαθητών. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του, η σωστή προετοιμασία είναι το πρώτο και κυριότερο βήμα. Ένα οργανωμένο πρόγραμμα μελέτης, με κατανομή της ύλης σε μικρά, διαχειρίσιμα τμήματα, βοηθά στη μείωση του πανικού και στην καλύτερη αφομοίωση των πληροφοριών. Παράλληλα, οι τεχνικές χαλάρωσης, όπως η βαθιά αναπνοή, η γιόγκα και ο διαλογισμός, μειώνουν την ένταση και βελτιώνουν τη συγκέντρωση. Η υιοθέτηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής, με επαρκή ύπνο, ισορροπημένη διατροφή και τακτική άσκηση

ενισχύει τη σωματική και ψυχική αντοχή. Εξίσου σημαντική είναι η θετική σκέψη και η αυτοπεποίθηση, καθώς η αντικατάσταση των αρνητικών σκέψεων με ενθαρρυντικές φράσεις μπορεί να βοηθήσει στη μείωση του στρες. Επιπλέον, η συζήτηση με φίλους, οικογένεια ή καθηγητές προσφέρει αντοχή.

Συμπερασματικά, το άγχος των εξετάσεων αποτελεί μία σύνηθες κατάσταση που μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη ζωή των μαθητών, τόσο σε ψυχολογικό επίπεδο όσο και σε σωματικό επίπεδο. Όπως φαίνεται οι αιτίες του άγχους εντοπίζονται στις υψηλές προσδοκίες, την έλλειψη αυτοπεποίθησης και την πίεση του περιβάλλοντος. Ωστόσο, με τη κατάλληλη διαχείριση και υποστήριξη, το άγχος είναι εφικτό να αντιμετωπιστεί. Η υιοθέτηση αποτελεσματικών μεθόδων μελέτης, η σωστή διαχείριση του χρόνου, η ψυχολογική ενίσχυση και η φροντίδα της σωματικής υγείας αποτελούν βασικά εργαλεία. Συνοψίζοντας, είναι σημαντική η επισήμανση, πως οι εξετάσεις είναι απλώς ένα βήμα στη διαδρομή της ζωής και όχι ο μοναδικός καθοριστικός παράγοντας για το μέλλον μας.

Η Πολυπολιτισμική Καβάλα

Παρελθόν και Σήμερα

ΠΗΓΗ PHOTO: www.visitkavala.gr

ΨΗΦΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η Καβάλα, μια πόλη με πλούσια ιστορία και στρατηγική γεωγραφική θέση, υπήρξε από την αρχαιότητα ένα σταυροδρόμι πολιτισμών. Από την αρχαία Νεάπολη και τη ρωμαϊκή εποχή, μέχρι την Οθωμανική Αυτοκρατορία και τη σύγχρονη Ελλάδα, η Καβάλα έχει δεχτεί επιρροές από διάφορους λαούς, δημιουργώντας ένα μοναδικό πολυπολιτισμικό μωσαϊκό.

των **Ιωάννη Βουλαλά,**
Δήμητρας Θεοδωρίδου
Αριστέας Καραβελίδου

Στα χνάρια των κοινοτήτων

Η πόλη υπήρξε σημαντικός εμπορικός και ναυτικός κόμβος ήδη από την αρχαιότητα. Οι Ρωμαίοι αναγνώρισαν τη στρατηγική της σημασία, και μέσω της Εγνατίας Οδού, η Καβάλα συνέδεε τη Δύση με την Ανατολή. Κατά τη βυζαντινή περίοδο, η πόλη συνέχισε να αναπτύσσεται, φιλοξενώντας χριστιανικούς πληθυσμούς, ενώ κατά την οθωμανική κυριαρχία (14ος-20ός αιώνας), οι επιρροές από τον τουρκικό, εβραϊκό και αρμενικό πληθυσμό ενίσχυσαν τη διαφορετικότητα της περιοχής. Το λιμάνι της Καβάλας υπήρξε ένας από τους βασικούς παράγοντες ανάπτυξης της πόλης, προσελκύοντας εμπόρους από διάφορες περιοχές της Μεσογείου. Παράλληλα, η καπνοβιομηχανία, που άνθισε τον 19ο και 20ό αιώνα, έφερε στην πόλη Έλληνες, Εβραίους, Τούρκους και Βούλγαρους εργάτες, δημιουργώντας μια ανεκτική κοινωνία όπου συμβίωναν διαφορετικές εθνοθρησκευτικές κοινότητες.

Η ΠΟΛΗ ΚΑΤΟΙΚΗΘΗΚΕ ΑΠΟ Μουσουλμανική Κοινότητα:

Η Μουσουλμανική κοινότητα συνιστούσε την πλειονότητα του πληθυσμού της Καβάλας την περίοδο που μελετούμε και μέχρι το τέλος της οθωμανικής περιόδου. Σταδιακά η κοινότητα συρρικνώθηκε και το 1922 με την Συνθήκη της Λοζάνης και την ανταλλαγή των πληθυσμών έβησε, καθώς οι τελευταίοι Τούρκοι κάτοικοι της πόλης

Ζαρκάδα «ΚΑΒΑΛΑ 1912-2015.
Η Ιστορία, Η Εξέλιξη και ο Εξσυγχρονισμός της πόλης»

αναχώρησαν το 1924 και στις κατοικίες τους εγκαταστάθηκαν Έλληνες πρόσφυγες.

Χριστιανική Ορθόδοξη Κοινότητα:

Οι χριστιανοί ορθόδοξοι, αν και μειοψηφία, διατήρησαν ενεργή παρουσία. Η συνοικία τους περιοριζόταν στο νότιο άκρο της χερσονήσου, γύρω από την εκκλησία της Παναγίας. Αυτή η γεωγραφική απομόνωση αντανάκλασε τη μειωμένη αριθμητική τους παρουσία, με αναφορές να υποδεικνύουν ότι γύρω στο 1700 υπήρχαν περίπου 200 ορθόδοξοι σε σύνολο 3.200 κατοίκων. Το 1920 ο ελληνικός πληθυσμός κατείχε ήδη την

Παληκίδης: «Πρακτικά σεμιναρίου τοπικής ιστορίας 2010»
Περιεχόμενο: Εορτασμός των Θεοφανείων στο λιμάνι της Καβάλας
Χρονολογία: πρώτη δεκαετία του 20ού αι.

πληθυσμιακή υπεροχή, ενώ πολλαπλασιάστηκε μετά την άφιξη χιλιάδων Ελλήνων προσφύγων από το 1922.

Καπναποθήκη Ααρών Τσιμίνο
www.visitkavala.gr

Εβραϊκή Κοινότητα:

Η εβραϊκή κοινότητα της Καβάλας είχε σημαντική παρουσία, συμβάλλοντας στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλοί Εβραίοι της Καβάλας εκτοπίστηκαν και οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, με τραγικές συνέπειες.

Αρμενική Κοινότητα:

Οι Αρμένιοι εμφανίστηκαν στην περιοχή στα τέλη του 19ου αι. Το 1910 στην Καβάλα ζούσαν 110-120 Αρμένιοι με σημαντικούς καπνέμπορους, όπως ο Βαρτάν Μπέη. Η διοικητική οργάνωση της κοινότητας περιορίστηκε στην ύπαρξη Διοικητικής Επιτροπής της οποίας τα μέλη ήταν καπνέμποροι, χρυσοχόοι, υφασματέμποροι, εργάτες, τεχνίτες. Το μεγάλο κόμμα των Αρμενίων κατέφτασε στην Καβάλα με την γενοκτονία τους από το κίνημα Νεότουρκων το 1914.

Ιερός Ναός Τιμίου Σταυρού - Σουρπ Χατζ
www.armenianprelacy.gr/enoties/kavala

Ρωμαιοκαθολική Κοινότητα:

Οι Ρωμαιοκαθολικοί ήταν κυρίως ξένοι έμποροι, ιδιοκτήτες ή αντιπρόσωποι ξένων οίκων καπνού, πρόξενοι και συνιστούσαν το ανώτερο κοινωνικό στρώμα των οποίων τα σπίτια βρίσκονταν στα όρια με τη συνοικία του Αγ. Ιωάννη (Στεφαννίδου2007:197,291). Το 1888 ιδρύθηκε το σχολείο όπου τα παιδιά των Ρωμαιοκαθολικών φοιτούσαν δωρεάν, ενώ τα παιδιά των άλλων κοινοτήτων φοιτούσαν με δίδακτρα και διδάσκονταν γαλλικά, ιταλικά, μαθηματικά, γεωγραφία, ρωμαϊκή ιστορία και καλλιτεχνικά.

Το παλίμψηστο των κοινοτήτων

Οι σχέσεις μεταξύ των κοινοτήτων αυτών χαρακτηρίζονταν από περιόδους ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας, ιδιαίτερα στον εμπορικό τομέα. Επίσης, μελετούμε συμμαχίες καπνεργατών ανεξάρτητα από την εθνοθρησκευτική κοινότητα στην οποία ανήκαν, αλλά και α ν α λ ο γ ε ς σ υ μ μ α χ ι ε ς καπνεμπόρων. Από την άλλη, υπήρχαν και στιγμές έντασης, επηρεαζόμενες από τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες της εκάστοτε εποχής. Η γεωγραφική διαμόρφωση της πόλης, με τις διακριτές συνοικίες για κάθε κοινότητα, αντικατοπτρίζει την πολυπολιτισμική της ταυτότητα και την ανάγκη για διατήρηση της πολιτισμικής και θρησκευτικής ταυτότητας κάθε ομάδας.

Είναι γόνιμο και δημιουργικό να πατήσουμε στα χνάρια αυτών των ανθρώπων και να γνωρίσουν το παλίμψηστο των κοινοτήτων της πόλης τους κάνοντας τις απαραίτητες διασυνδέσεις με το σήμερα και τη σύγχρονη κοινωνία. Στην Καβάλα την περίοδο 1862 - 1922 συναντά κανείς ένα μωσαϊκό πολιτισμών, άνθρωποι με διαφορετικά εθνικά στοιχεία, ασπασζόμενοι διάφορες θρησκείες και κουβαλώντας διαφορετικό πολιτισμικό φορτίο. Το ενδιαφέρον μας εδράζεται σ' αυτές τις κοινότητες που αρχικά φαίνονται «ξένοι», καθώς η μια κοινότητα για την άλλη είναι ο «Άλλος», απομονωμένος και περιχαρακωμένος στον δικό του μικρόκοσμο. Παρακολουθούμε, στη συνέχεια, την εξέλιξη των κοινοτήτων και πως η εξέλιξη αυτή επηρεάζεται από τα διεθνή ιστορικά γεγονότα, όπως οι μετασχηματισμοί της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και οι προσπάθειες του ελληνικού κράτους για την ενσωμάτωση των αλύτρωτων περιοχών της Ανατολικής Μακεδονίας.

Σύγχρονες όψεις πολιτισμού

Σήμερα, η Καβάλα συνεχίζει να διατηρεί τον πολυπολιτισμικό της χαρακτήρα, αν και σε διαφορετικό πλαίσιο. Η ιστορική κληρονομιά της είναι εμφανής στα μνημεία και τα κτίρια της πόλης, όπως το Ιμαρέτ, το κάστρο της Καβάλας και οι παλιές καπναποθήκες. Οι μνημονικοί αυτοί τόποι όπου εγγράφεται ένα παλίμψηστο μνήμης αποτελούν δείκτες της συλλογικής μνήμης και έχουν επιτελεστικό ρόλο, καθώς συνιστούν το κυρίαρχο αφήγημα της πόλης που ενδυναμώνει την άποψη που έχει η πόλη για το παρελθόν της.

Μονή Λαζαριστών

www.visitkavala.gr

Παράλληλα, το θέμα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης αποκτά ένα πολυεπίπεδο βάθος. Άλλωστε, το μεταναστευτικό ρεύμα των τελευταίων δεκαετιών έχει προσθέσει νέες πολιτισμικές πινελιές στην πόλη, με κοινότητες μεταναστών από τη Μέση Ανατολή, τα Βαλκάνια και την Ασία να ενσωματώνονται στον αστικό ιστό.

Οι πολίτες βρίσκονται μπροστά σε νέες προκλήσεις, καθώς προβληματίζονται και καλούνται μέσα από τη διαδικασία της ενσυναίσθησης να μελετήσουν τις περιπτώσεις των ανθρώπων εκείνων που εξαναγκάζονται να φύγουν από τον τόπο που γεννήθηκαν και να αντιληφθούν την ανάδυση επίμαχων θεμάτων, όπως το θέμα της έννοιας της πατρίδας και το ρόλο των εκάστοτε πολιτικών αποφάσεων που ορίζουν τις τύχες των λαών.

Η Καβάλα αποτελεί σήμερα έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό, όπου Έλληνες και ξένοι επισκέπτες απολαμβάνουν την ιστορική ατμόσφαιρα, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και την τοπική κουζίνα που φέρει επιρροές από διάφορες παραδόσεις. Οι προσπάθειες διατήρησης και ανάδειξης του πολυπολιτισμικού της χαρακτήρα, όπως οι πολιτιστικές δράσεις και οι διαπολιτισμικές εκδηλώσεις, δείχνουν πως η πόλη συνεχίζει να αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα και να την ενσωματώνει στη σύγχρονη ταυτότητά της.

Συμπέρασμα

Η Καβάλα είναι ένα ζωντανό παράδειγμα πόλης που αναπτύχθηκε μέσα από τη συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμών. Το παρελθόν της μαρτυρά την πολυπολιτισμικότητά της, ενώ το παρόν της αποδεικνύει ότι συνεχίζει να είναι μια πόλη ανοιχτή σε νέες επιρροές και πολιτισμούς. Με σεβασμό στην ιστορία και ανοιχτό πνεύμα προς το μέλλον, η Καβάλα παραμένει ένας τόπος που ενώνει λαούς και πολιτισμούς.

Η Σημασία των Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στα Σχολεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

της Σταυρούλας Τσομπάνογλου

Στη σύγχρονη εποχή, η εκπαίδευση δεν περιορίζεται στα όρια ενός εθνικού συστήματος, αλλά επεκτείνεται πέρα από σύνορα, συνδέοντας μαθητές και εκπαιδευτικούς από διαφορετικές χώρες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα όπως το Erasmus+, προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των σχολείων, δίνοντας τη δυνατότητα στους νέους να αποκτήσουν πολύτιμες εμπειρίες, δεξιότητες και γνώσεις. Αυτά τα προγράμματα αποτελούν βασικό εργαλείο για την οικοδόμηση μιας ενωμένης Ευρώπης, βασισμένης στις αξίες της αλληλεγγύης, της πολυπολιτισμικότητας και της συνεργασίας.

Η Διεθνής Διάσταση της Εκπαίδευσης

Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των ευρωπαϊκών προγραμμάτων είναι η ενίσχυση της **διαπολιτισμικής επικοινωνίας**. Μέσα από ανταλλαγές, κοινά σχολικά προγράμματα και επισκέψεις σε άλλες χώρες, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με διαφορετικούς τρόπους ζωής, γλώσσες και παραδόσεις. Αυτό τους βοηθά να αναπτύξουν **ανοιχτόμυαλη σκέψη**, ενισχύοντας την ανεκτικότητα και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Η δυνατότητα ταξιδιών και επαφής με συνομηλικούς από άλλες ευρωπαϊκές χώρες **καταπολεμά τον εθνικισμό, τις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις**, ενισχύοντας την έννοια της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι, παρά τις πολιτισμικές διαφορές, υπάρχουν κοινές αξίες που ενώνουν τους λαούς της Ευρώπης, όπως η ελευθερία, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων για το Μέλλον

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΕΕ δεν αφορούν μόνο την απόκτηση γνώσεων, αλλά και την ανάπτυξη

δεξιοτήτων που θα είναι χρήσιμες στην αγορά εργασίας και στην προσωπική εξέλιξη των μαθητών. Μέσα από τις συμμετοχές σε διεθνείς ομάδες και συνεργασίες, οι μαθητές καλλιεργούν δεξιότητες όπως:

· **Ηγεσία και ομαδικότητα:** Συμμετέχοντας σε διεθνή προγράμματα, οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται, να επιλύουν προβλήματα και να ηγούνται ομάδων, κάτι που είναι πολύτιμο στην επαγγελματική τους πορεία.

· **Γλωσσικές δεξιότητες:**

Η επικοινωνία σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον ενισχύει τη γνώση ξένων γλωσσών, προσφέροντας στους νέους ένα σημαντικό πλεονέκτημα για το μέλλον.

· **Προσαρμοστικότητα και αυτοπεποίθηση:**

Μέσα από ταξίδια και νέες εμπειρίες, οι μαθητές γίνονται πιο ανεξάρτητοι, ευέλικτοι και έτοιμοι να ανταπεξέλθουν σε διαφορετικές καταστάσεις.

Το Erasmus+ και άλλα αντίστοιχα προγράμματα ενισχύουν επίσης τις **ψηφιακές δεξιότητες**, καθώς συχνά περιλαμβάνουν την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για τη συνεργασία μεταξύ σχολείων.

Ευκαιρίες για Σπουδές και Εργασία στην Ευρώπη

Ένα ακόμη σημαντικό πλεονέκτημα που προσφέρουν τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα είναι η **διευκόλυνση της κινητικότητας των νέων** για σπουδές και εργασία. Οι μαθητές που συμμετέχουν σε προγράμματα όπως το Erasmus+ έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε άλλη χώρα της ΕΕ, αποκτώντας νέες εμπειρίες και προοπτικές.

Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ απολαμβάνουν

νουν ίσες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας σε οποιαδήποτε χώρα-μέλος της Ένωσης. Αυτό δίνει στους νέους περισσότερες επιλογές για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, επιτρέποντάς τους να αναζητήσουν καλύτερες συνθήκες εργασίας και να αποκτήσουν διεθνή εμπειρία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί απόφοιτοι προγραμμάτων Erasmus+ αναφέρουν ότι η εμπειρία τους στο εξωτερικό βελτίωσε τις προοπτικές απασχόλησής τους, καθώς ανέπτυξαν δεξιότητες που είναι ιδιαίτερα πολύτιμες για τις σύγχρονες επιχειρήσεις, όπως η **ικανότητα συνεργασίας σε διεθνές περιβάλλον και η προσαρμοστικότητα**.

Η Συμβολή των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στη Διαμόρφωση μιας Ενωμένης Ευρώπης

Τα ευρωπαϊκά προγράμματα δεν ωφελούν μόνο τους μαθητές σε ατομικό επίπεδο, αλλά συμβάλλουν και στη δημιουργία μιας **πιο ενωμένης και συνεργατικής Ευρώπης**. Η επαφή των νέων με συνομηλικούς από άλλες χώρες δημιουργεί **ισχυρούς δεσμούς φιλίας και συνεργασίας**, που στο μέλλον μεταφράζονται σε καλύτερες σχέσεις μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει έμφαση στην αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων μέσω της εκπαίδευσης. Θέματα όπως η **κλιματική αλλαγή, η κοινωνική ανισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα** συζητούνται και αναλύονται μέσα από διεθνείς δράσεις και σχολικά προγράμματα, κινητοποιώντας τους νέους να αναλάβουν δράση.

Συμπέρασμα

Η σημασία των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, όπως το Erasmus+, είναι αδιαμφισβήτητη. Μέσα από την προώθηση της συνεργασίας, της πολυπολιτισμικότητας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, οι μαθητές αποκτούν πολύτιμα εφόδια για το μέλλον τους. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση επενδύει στη νέα γενιά, διαμορφώνοντας πολίτες που σκέφτονται με ανοιχτό μυαλό, συνεργάζονται και δρουν για ένα καλύτερο κοινό μέλλον.

Με την ενίσχυση και τη συνέχιση αυτών των προγραμμάτων, διασφαλίζεται ότι οι νέες γενιές θα έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και διεθνείς ευκαιρίες, ενδυναμώνοντας το όραμα μιας **Ευρώπης χωρίς σύνορα, βασισμένης στη γνώση, την καινοτομία και την αλληλεγγύη**.

Άννα Μαρία Ζόιτζε